Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 13 (1013) ♦ Субота, 21 січня 1995 року ♦ Ціна договірна

"Ткни пальцем у землю - піде нафта чи газ"

У 1995 році в Україну надійде 20 мільярдів кубометрів туркменського газу

Таким уявляється Президенту України Леоніду Кучмі Туркменистан. У Туркменистані, здається, цю думку поділяють, бо поговорюють про перетворення країни на «газовий Кувейт», проголошують, що 2002 року кожна родина матиме будинок, автомобіль, газ, водогін, телефон і персональний комп'ютер, планується також, що у 1996 році хліб для населення стане безплатний. Це дещо скидається на казку про комунізм, у передчутті якого більш як сімдесят років жив СРСР. Але у Туркменистані казка має стати реальністю, принаймні, на це спрямовані політика «відкритих дверей», програми «10 років стабільності», «Нове село», «Зерно». Основою планового економічного чуда є газ і нафта, поклади яких займають 80 відсотків території країни (четверте місце після Росії, США, Канади).

(Закінчення на 2-й стор.).

З робочим візитом до Москви

наступного тижня планує відбути Президент України Леонід Кучма. Про це повідомив сам глава держави на прес-конференції після підписання україно-туркменистанських документів. Заплановано, що Л. Кучма зустрінеться з Президентом Росії Б. Єльциним, щоб обговорити питання двостороннього співробітництва, можливість підписання угоди про обмін товарами на 1995 рік, без якого в Україну не надійде, зокрема, російська нафта.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Кримські ігри з російським громадянством

Віктор Межак, заступник Голови ВР Криму, сказав, що на порядок денний стало питання про надання російського громадянства жителям півострова. Потім депутати прийняли звернення до Президента Росії Бориса Єльцина. Вони просять його направити в Севастополь, Сімферополь та інші міста Криму виїзні російські консульства в Україні для оформлення російського громадянства всім тим, хто бажає набути його.

Юрій Мєшков по кримському телебаченню повідомив, що «буде вирішене питання щодо виплати російських пенсій тим, хто набуде російського громадянства». Мєшков також сказав телеглядачам, що всі надії і сподівання кримчан висловив у розмові з ним один робітник Сімферопольського електромашинобудівного заводу: «Пора, товаришу президенте, одягти шкіряну куртку, взяти маузер і навести порядок». І ще одне. Цими днями Мєшков поїде з офіційним візитом до Китайської Народної Республіки.

Знайдено розв'язання проблем, пора до тісної співпраці

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з Президентом Туркменистану Сапармуратом Ніязовим. Вітаючи високого гостя, глава українського парламенту зазначив, що наша держава зацікавлена у розвитку взаємовигідної співпраці між Україною та Туркменистаном. Останнім часом можливості налагодження тісних відносин не завжди використовувалися максимально. О. Мороз підкреслив, що нині є потреба поглиблення зв'язків не тільки на міжпарламентському рівні, але й на урядовому, бо це сприятиме співробітництву в економічній галузі. В свою чергу Президент Туркменистану заявив: «Для нас Україна є дуже важливою країною». Він також наголосив, що розв'язання проблем, які були з постачанням туркменського газу, знайдено. Сторони також обговорили ряд інших питань українсько-туркменських відносин.

Президент Туркменистану С. Ніязов виступив на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Ткни пальцем у землю — піде нафта чи газ»

(Початок на 1-й стор.).

35 відсотків газу, що видобувається в Туркменистані, експортується до України — це близько третини наших потреб. За даними Мінстату України, зовнішньоторговельний оборот з цією державою за 9 місяців 1994 року становив 627, 2 млн. доларів США — найбільший з усіх країн СНД, крім Росії. Співробітництву сприяє і те, що «між нашими державами ніколи не було політичних суперечок», про що заявив 19 січня в аеропорту Бориспіль Президент Туркменистану Сапармурат Ніязов. «Було певне непорозуміння в економічних відносинах, але цю проблему, в цілому, вже розв'язано».

З 15 січня до України надходить туркменський газ (10 млн. кубометрів щодоби). 19 січня президенти підписали Спільне комюніке, міжурядову Угоду про поставку природного газу з Туркменистану в Україну в 1995 році в обсязі 20 млрд. кубометрів. Те, що ця цифра перевищила заплановану на 9 млрд., — результат переговорів Президента України з Президентом Туркменистану. Як зазначив Леонід Кучма, газ куплено за цінами нижчими за світові: 60 доларів за кубометр замість 80, що дозволить протягом року зекономити 10—12 млн. доларів.

Підписано і вигідні для України Протокол про графік погашення заборгованості України перед Туркменистаном за поставлений газ у 1994 році, а також Протокол про внесення доповнень в Угоду про реструктуризацію державного боргу України Туркменистану за 1993 рік. «Кредит Україні продовжено на сім років, що є хорошим прикладом Росії», — зазначив Леонід Кучма. Протокол про реструктуризацію передбачає, що розрахунки здійснюватимуться так: 40 відсотків — у валюті, 60 — товарами. В Угоді про обмін товарами, підписаній на додаток до Протоколу, зафіксовано близько 1000 найменувань товарів, переважно продукція машинобудування, сільського господарства, хімічної промисловості. Цікавить туркменську сторону і наша авіаційна промисловість. На авіаційному науково-технічному комплексі ім. О.Антонова, яке відвідали президенти, сьогодні ремонтується сім туркменських літаків АН-24, замовлено кілька моторів до ЯКу-42, туркменський капітал використовуватиметься у розробці АН-70, також під час візиту було домовлено про покупку Туркменистаном п'яти літаків АН-74.

Україна зі свого боку запропонувала свої послуги у будівництві газопроводу Туркменистан—Іран—Туреччина в Європу. Як зазначив Леонід Кучма, «ми не відмовляємося від купівлі газу у Росії. Вона залишається нашим головним імпортером. Але мати альтернативне джерело завжди краще». Також українські спеціалісти братимуть участь у будівництві залізниць та ліній електропередач у Туркменистані.

«Те, що під час візиту Президента Туркменистану Сапармурата Ніязова до України нам вдалося розв'язати таку важливу проблему, як поставки туркменського газу, а також визначити потреби Туркменистану в товарах, що їх можна придбати в Україні, свідчить: процес економічної інтеграції розпочався», — вважає Президент України Леонід Кучма.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ЧЕЧНЯ: відлуння подій

Російський триколор над сплюндрованим Грозним

Президентський палац у центрі чеченської столиці, який обороняли місцеві ополченці, зрештою взято російськими федеральними військами. Тепер над рештками споруди, над сплюндрованим Грозним майорить прапор Російської Федерації. В останні години російські літаки ракетними залпами добивали палац, у підвалах якого перебували російські полонені. Рештки чеченських загонів відійшли на південь республіки, де, за деякими повідомленнями, вже готові нові бойові позиції.

***

Президент Росії Борис Єльцин після взяття Грозного виступив із зверненням до народу Російської Федерації. У зверненні, зокрема, йдеться про те, що «армія своє завдання в Чечні виконала». Встановлення конституційної законності в цій республіці відтепер покладено на сили МВС Росії.

Генеральний секретар ООН Бутрос Галі заявив, що «конфлікт у Чечні залишається внутрішньою справою Росії». Разом з тим, на його думку, численні жертви серед мирного населення є свідченням порушень прав людини, тому він виступає за припинення військових дій.

Парламентська хроніка

БУДЕМО З ТЕРМІНАЛОМ

Денне засідання 19 січня

Після перерви Верховна Рада повернулася до задавненої проблеми — виділення землі під будівництво нафтоперевалочного комплексу в Одесі.

Це питання одразу загострило атмосферу в залі, що змусило депутата А. Мостиського звернутися з проханням до головуючого перенести його розгляд на наступний тиждень, оскільки відсутність значної кількості народних обранців могла позначитися на результатах голосування. Голова Верховної Ради Олександр Мороз закцентував увагу присутніх, що «це питання дуже конкретне, яке стосується виділення землі під будівництво терміналу». І закликав депутатів розглянути його професійно, щоб прийняти відповідне рішення.

Голова тимчасової депутатської комісії В. Череп, справді, як професіонал у хронологічному порядку розкрив суть проблеми. Зокрема, він зробив історичну довідку про те, що будівництво терміналу задумувалося іще за часів існування СРСР у 1972 році. Власне, вже тоді розроблялося техніко-економічне обгрунтування зведення нафтового порту (тодішня назва. — Авт.) на прийом 25 мільйонів тонн нафти на рік у районі Іллічівська та Григорівського лиману Одеської області, хоча продовження ця ідея не набула. Тим більше необхідно будувати його нині, як один із факторів економічної безпеки.

Відповідаючи на одне із запитань, доповідач звернув увагу на такий факт: нинішнього року Росія планує видобути 252 мільйони тонн нафти, тоді як для внутрішнього споживання їй потрібно не менше 280 мільйонів тонн. Водночас він наголосив на тому, що українські підприємства здатні переробити 62 мільйони тонн нафти.

Потім В. Череп зупинився на аргументах Одеської обласної Ради народних депутатів, які й стали причиною «заморожування» будівництва нафтотерміналу.

Він наголосив, що дійсно аргументація одеситів, як і їхня реакція, була переконливою. Водночас доповідач детально розповів про те, що було зроблено комісією Верховної Ради, аби зняти і напругу, і суперечності, які гальмували це вкрай необхідне будівництво. На його думку, урядовці не до кінця виконали прийняті рішення, що й зупинило будівництво вкрай необхідного для народного господарства об'єкту.

З точкою зору доповідача повністю погодився і голова Одеської обласної Ради народних депутатів Р. Боделан, який насамперед відзначив об'єктивну роботу комісії Верховної Ради, яка на місці вивчила ситуацію, глибоко розібралася у рішеннях, прийнятих місцевими Радами. Водночас він наголосив на тому, що рішення попередньої сесії виконане повністю. З образою сказав про те, що обласна Рада ніколи не виступала проти альтернативних джерел постачання нафти в Україну. Однак, всупереч висловленому попередньо, ще раз підкреслив, що на нинішньому етапі будівництво нафтотерміналу не потрібне.

А потім почалося обговорення, під час якого дехто з депутатів дробував надати цьому питанню політичного забарвлення. Скажімо, народні обранці, які аргументували необхідність будівництва терміналу, відстоювали ідею альтернативних джерел енергоносіїв, розповіли про скрутне становище з пальним, закликали обережніше ставитися до популістських необгрунтованих закликів щодо захисту навколишнього середовища, наводячи приклади такого підходу (Б. Пономаренко, Е. Гурвіц, П. Анісімов, С. Хмара, М. Павловський, Г. Філіпчук). Їхні опоненти, з одного боку, посилалися на несприятливі погодні умови в акваторії порту «Південний», недосконалу, мовляв, експертизу, з іншого — стверджували, що в існуючу нафтогавань не завезли жодної тонни чорного золота, тоді як вивезли звідти 13 мільйонів тонн російської нафти, на дороговизну робіт, на те, що в Україні немає коштів, аби закупити таку кількість нафти (С. Драгомарецький, М. М'ясковський, В. Симоненко).

А депутати М. Степанов та В. Алєксеєв, однозначно висловилися проти терміналу, бо, на їхню думку, Україна нафти не отримає, а територія держави буде використана для її перегонки в Західну Європу та країни Балтії, як альтернативну російській нафті, посилаючись при цьому на спроби наших деяких політиків утворити Балто-Чорноморську дугу. Лякали тим, що Україна втрапить після російської у турецьку залежність.

Однак всі крапки над «і» розставив спокійний і виважений виступ колишнього Голови Верховної Ради І. Плюща. Отож 208 голосів народних обранців вистачило, щоб виділити ділянку під будівництво нафтотерміналу.

Правда, після сесійного дня делегація одеситів розпочала пошуки тих депутатів, які б, посилаючись на хиби комп'ютера, подали заяви про те, що вони голосували «проти» прийнятого рішення.

Володимир КОРОЛЮК.

Інтерв'ю в кулуарах

Іван ПЛЮЩ, народний депутат України: — Днями Олександр Мороз сказав, що вже ця Верховна Рада помилок не робить. А мені здається, що вона робить помилки, не враховуючи досвід ВР минулого скликання. Попередниця затримала реформи, духовне відродження України, і нині це продовжується, причому з новою силою. От Верховна Рада не затвердила повноважень обраного народного депутата Левка Лук'яненка. Тепер уже нічого не піднесе її реноме. Так, Левкові Лук'яненку можна було б пред'явити претензії й з приводу його книги «Я вірю в Бога і в Україну», де він пише, що наші люди зустрічали німців з хлібом-сіллю і що наїлись хліба тоді. То я скажу: хочу, щоб ніде ніколи в світі ніхто не їв такого хліба.

Але чи це є підставою для того, щоб перекреслити вибори? Тим більше, що всі органи, які мають на те повноваження, визнали: нема підстав вважати вибори недійсними. Тож мені здається, що Верховна Рада сама собі підточує щодня.

І не врятує припинення трансляції телебаченням і радіо пленарних засідань, хоча я вважаю, що слід було змінити порядок трансляції. Але щодо доручення Держтелерадіо започаткувати півторагодинну передачу, яка б мала сценарно-режисурне забезпечення пресслужбою Верховної Ради, то до такого додуматися не могли навіть за однопартійної монопольної ідеології.

Валентин ЯБЛОНСЬКИЙ, народний депутат України: — Головними, безумовно, повинні стати економічні питання. На жаль, вони в нас не були такими на попередніх сесіях. І на нинішній вони також не зайняли чільного місця. Це дуже непокоїть. Відхилення від цих проблем приводить до того, що народ виявляє невдоволення. Люди нас обрали, вважають нас всесильними, начебто ми все можемо, а фактично ми майже нічого не можемо зробити. Ми діємо і користуємося тими паперами, які нам подають на розгляд з Кабінету міністрів. На жаль, він затримує пакет економічних законопроектів.

Змінився порядок висвітлення роботи сесії, бо з економічної точки зору це обходиться в чималу копійку, а з другого боку, виборцям цікаво знати, що ж відбувається. Вважаю, що, можливо, повної трансляції й не треба, а от обширні репортажі необхідні.

Багато критичного можна сказати про роботу парламенту, на жаль, всі ми незадоволені своєю роботою, вона погано планується, часто нераціонально використовується час пленарних засідань.

Сергій ПАСЬКО, народний депутат України: — Найголовніше питання нині — це питання бюджету, його треба вчасно прийняти, якомога раніше. Ухвалено Закон про податок на прибуток підприємств, тепер необхідно прийняти закон про податок на добавлену вартість. Все це джерела поповнення бюджету. У сфері політики маємо ухвалити закон про владу. Взагалі я не вважаю, що Верховна Рада є в опозиції до Президента. Безумовно, є сили, які не хочуть конструктивних змін, але в цілому Президент має підтримку: затверджено всіх міністрів, кандидатури яких він подавав, схвалено парламентом і його програму. Є у Верховній Раді конструктивна більшість, яка його підтримає. Однак закон про владу слід узгодити, бо в ньому є забагато спірних питань.

Інтерв'ю взяла Світлана ПИСАРЕНКО.

ТУРКМЕНІЯ НАМ СТАЛА БЛИЖЧОЮ

Ранкове засідання 20 січня

Офіційний візит Президента Туркменії Сапармурата Ніязова в Україну продовжився його зустріччю з депутатами Верховної Ради. Учора вранці він виступив перед ними з промовою. Побажавши Україні успіхів у розвитку державності, зміцненні її економіки й поліпшенні життя людей, він підкреслив, що нині проблеми Туркменії і України багато в чому схожі. «Відійшовши від старої системи, нам, — підкреслив Президент Туркменії, — треба пройти три етапи: трансформацію, стабілізацію і розвиток». Причому, за словами промовця, на кожен з цих етапів потрібно 7—8 років.

Парламентарі зустріли оплесками слова С. Ніязова, де він висловив переконання, що підштовхування до нового «союзу», створення спільних наддержавних структур у рамках СНД — це не тільки небезпека, а й користиві інтереси окремих політиків.

Президент Туркменії коротко розповів про результати свого візиту в Україну, про вже підписані угоди. Зокрема, Україна протягом нинішнього року одержить 20 мільярдів кубометрів газу, причому за цінами, нижчими за світові. Уладнані також проблеми з розрахунками за борги.

Голова ВР України Олександр Мороз тепло подякував Сапармурату Ніязову за відвідання українського парламенту, розуміння наших проблем, за почуття дружби і взаємоспівробітництва. Він ще раз привітав Президента дружньої нам країни і побажав успіхів у зміцненні її державності.

Після цього почалося слухання проекту закону України «Про прибутковий податок з громадян». З доповіддю виступив заступник міністра фінансів України, начальник Головної державної податкової інспекції України В. Ільїн.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Яків ГАЛЬЧЕНКО, «Голос України»

Приватизація

СТУРБУВАВ

орендарів України... Указ Президента. Чи вдасться їм відстояти хоч частину своїх прав, чи вони вдарять лихом об землю?

Звістка про Указ Президента України «Про заходи щодо прискорення процесу малої приватизації в Україні» від 30 грудня минулого року була для орендарів громом з ясного неба. Особливо для тих, хто вклав значні суми в ремонт і пристосування орендованих приміщень, завезення і встановлення відповідного обладнання тощо. Діяли ж на законних підставах, згідно з Законом України «Про оренду майна державних підприємств та організацій». А тепер згідно з п.1 указу всі об'єкти приватизації, які перебувають у державній власності, у тому числі передане в оренду майно підприємств та їх структурних підрозділів, підлягають приватизації у 1995 році.

Як же тепер бути орендарям? Вони ж не стають автоматично власниками орендованого майна і приміщень, не отримують ні пільг, ні переваг на приватизацію орендованих об'єктів. Це підтверджує, зокрема, п.4 указу, де сказано, що орендарі мають право до 1 червня 1995 року на приватизацію орендованого майна, його частки, але... шляхом викупу. При цьому договір оренди приміщень, укладений на день приватизації, залишиться чинним до закінчення його строку. Однак орендарів це аж ніяк не влаштовує. Вони вважають, що приватизація орендованих приміщень і майна досить відчутно погіршує їхнє економічне становище, адже вони зазнають великих збитків. Орендарі доводять: указ порушує закон про оренду майна державних підприємств та організацій, їхні законні права й життєві інтереси.

Керівництво Спілки орендарів і підприємців України шукає компроміс і вихід із ситуації, в якій вони опинилися. Вона має намір **провести у Києві 24—25 січня** ц.р. семінар орендарів і всебічно обговорити на ньому проблеми малої приватизації насамперед орендних підприємств, згідно з указом Президента. Бо вони цілком підтримують прискорення малої приватизації. Водночас спілка через відповідні комісії Верховної Ради України добивається внесення змін і доповнень до Закону України «Про оренду майна державних підприємств та організацій». Основний зміст цих доповнень — трудові колективи повинні мати переваги у приватизації державного майна підприємств, на яких вони працюють.

Заступник голови Фонду державного майна України О.Бондар, він же один з розробників згаданого указу Президента, уже після зустрічей і розмов з орендарями визнав за необхідне зробити деякі уточнення до указу. Але пропонує здійснити це інструктивним листом фонду і спілки. Він же пропонує принаймні три варіанти приватизації малих підприємств нинішнім орендарям, аби останні були менше ображені. Але й це не задовольняє повністю орендарів.

Попереду семінар. Будемо сподіватися, що на нього, окрім зацікавлених орендарів, прийдуть і представники уряду, адміністрації Президента, Фонду держмайна і будуть знайдені взаємоприйняті умови приватизації орендованих малих підприємств і державного майна. Та чи не краще було б зробити це раніше, перед президентським указом? Бо, мабуть, не всі орендарі погодяться проковтнути гірку пілюлю, не захочуть ударити лихом об землю... З другого боку, зрозуміле прагнення Президента і Фонду держмайна якнайшвидше, тобто саме в 1995 році, не чекаючи закінчення строків оренди, провести приватизацію малих підприємств. І все ж, погодьтеся, краще було б це робити без великих ускладнень, обурень і розчарувань претендентів на приватизацію. Чи без цього не обійтися у такий переломний момент? Вочевидь, що так. І подібне триватиме доти, доки існуватиме правовий хаос, породжуваний відсутністю сучасної і спрямованої в майбутнє Конституції.

Микола НОВОСАД, журналіст

ПРАВА ЛЮДИНИ — НА ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Сьогодні гість нашої газети — президент Спілки адвокатів України, заслужений юрист України Віктор МЕДВЕДЧУК, до якого ми звернулися із проханням проаналізувати діяльність Спілки адвокатів у відстоюванні гарантій прав людини в нашій державі.

— Вікторе Володимировичу, чи зробила Україна, на ваш погляд, кроки вперед у законодавчій діяльності?

— Коли розглядати вітчизняне законодавство в контексті із сьогоднішніми реаліями, то необхідно зазначити, що з проголошенням незалежності Україна зробила суттєві кроки у законодавчій діяльності, які засвідчили перед усім світом намір нашої держави стати дійсно демократичною, правовою країною. Став стверджуватися пріоритет людських цінностей: держава для людини, а не навпаки. Було прийнято низку законів, які відкрили шлях ринковим відносинам. Але майже кожний прогресивний крок законотворчості пролягав через страшенний опір тих, хто не розумів суті реформ, або кому вони були просто невигідні. Думаю, ви знаєте, що майже кожне нове здобуття на шляху економічних реформ супроводжувалося прийняттям безлічі нормативних актів, які фактично перекреслювали прогресивні норми законів, гальмували їх застосування.

— Чи можна сказати, що в Україні державні інститути нічого не роблять для того, щоб гарантувати права людині?

— Я не можу сказати, що держава не стоїть на захисті прав людини. Розпочате поступове реформування правової системи здобуло позитивну оцінку в міжнародному співтоваристві й сприяло посиленню авторитету нашої держави.

Зокрема, прийняття Україною, однією з перших серед держав колишнього Радянського Союзу, прогресивного Закону «Про адвокатуру», який, за оцінкою міжнародних юридичних інститутів, відповідає найдемократичнішим стандартам, сприяло зростанню поваги до України. Знову ж завдяки рішучому реформуванню в Україні професіонального правозахисного інституту, яким є адвокатура, Спілку адвокатів було прийнято в Міжнародну асоціацію адвокатів (зі штаб-квартирою у Лондоні).

Ми пишаємося тим, що вперше серед держав СНД вдалося саме в законодавстві нашої країни передбачити реальні гарантії права громадян на захист. Йдеться, зокрема, про демократизацію адвокатури і посилення її ролі в державі. Розширення прав адвокатів, гарантій їх професійної діяльності стали запорукою правової захищеності громадян, а надання їм гарантій обов'язкової участі захисника у будь-якій кримінальній справі, вступ його в процес на ранніх етапах розслідування і можливості брати участь у доведенні давали підстави надіятися на об'єктивність, дотримання законності у розслідуванні та судовому розгляді справ, уникнення судових помилок.

— А чому «давали підстави надіятися»?

— Тому, що знайшлися юристи, яким не сподобалося посилення правозахисної діяльності адвокатури, і невдовзі розпочалися спроби приборкати захисників. Поширюються безпідставні пропозиції про необхідність відродження колегій адвокатів у старому їх вигляді, оскільки начебто тільки у такий спосіб можна запобігти тяганині у розгляді судами кримінальних справ і забезпечити участь захисника у справах, де вона обов'язкова. Знов мусується ідея, свого часу розвінчана, що адвокати заважають боротьбі зі злочинністю, що їм надано забагато прав тощо. Одночасно почався і шалений тиск на адвокатів, порушується законодавство, яке регламентує їхню діяльність, зокрема, робляться спроби під різними приводами якомога довше не допускати захисника до участі у попередньому слідстві або зовсім відсторонити його від ведення справи.

Замість того, щоб усім гуртом узятися за вирішення зазначених та інших не менш актуальних питань, пов'язаних із захистом прав людини, дехто плекає надії на повернення до адміністративного керування адвокатурою, зокрема, створення державної або муніципальної адвокатури, скорочення професійних прав адвокатів.

Чи не цим було викликано прийняття Верховною Радою Закону «Про запобіжне затримання особи», яким порушені конституційні гарантії права на захист, загальногромадянські та політичні права громадян, міжнародні норми прав і свобод людини.

— Вікторе Володимировичу, яке взагалі ваше ставлення до цього закону?

— Яке ставлення? Для мене досі залишається загадкою, як можна виконувати Закон України «Про запобіжне затримання особи», яким передбачено внести зміни до Кримінально-процесуального кодексу, що випливають із цього закону, щоб вони одночасно «відповідали міжнародним стандартам захисту прав людини».

Аби попередити прийняття такого закону , Спілка адвокатів разом із Спілкою юристів та Асоціацією українських правників зробили 22 липня відповідну заяву щодо Указу Президента України від 21 липня 1994 р., в якому йшлося про так зване «запобіжне затримання». У заяві, зокрема, наголошувалося, що указ порушує не тільки права людини, а й права юридичних осіб, оскільки правоохоронним органам надається право вилучати у підприємств, установ та організацій будь-які документи і матеріали, а це створює небезпечний грунт для безмежно широкого тлумачення цих норм і відкриває шлях до зловживань та порушень закону.

— Чи справдилися ваші побоювання?

— Так. Безліч фактів незаконного втручання у діяльність підприємців, комерційних структур тощо наводяться зараз у засобах масової інформації, виступах юристів, бізнесменів, звертаннях до Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті міністрів України. Про це йшлося і у вересні на засіданні правління Спілки адвокатів України, участь у якому взяв голова Комісії Верховної Ради з питань правової політики та судово-правової реформи В. Стретович.

До нашого голосу у Верховній Раді не захотіли прислухатися, і народні депутати продовжили термін дії зазначеного закону, незважаючи на те, що на сесії Верховної Ради наводилися конкретні приклади й статистичні дані порушень прав людини при його застосуванні. Відомо, що закон цей приймався на невеликий термін, як тимчасовий, і дивно, що депутати, в тому числі і юристи, констатуючи, що він істотно порушує права людини, погодилися, аби цей закон діяв і беззаконня допускалося і надалі. Навіть заради такої дуже важливої мети, як боротьба зі злочинністю, не можна поступатися правами людини.

Однак поки що ніхто не квапиться посилити правозахисні інститути, в Україні, навіть у Рік права.

— До речі, як ви ставитесь до проведення Року права?

— Я взагалі негативно ставлюся до будь-яких кампанійських заходів. Чи до місячника безпеки руху, чи до місячника боротьби за тверезість...

Права громадян не можуть мати часових рамок. Права та їх гарантії мають бути в людини від народження і довічно.

— Як ви оцінюєте прийнятий Верховною Радою у першому читанні проект конституційного закону України «Про владу і місцеве самоврядування в Україні», щодо якого висловлюються різні точки зору?

— Проект, мабуть, на момент прийняття в першому читанні зазнав деяких змін, ми ж знайомилися з поданим до Верховної Ради першим варіантом проекту. Нормативний акт конституційного рівня в державі, яка претендує на звання правової, має бути досконалим з точки зору загальних норм теорії права, правил юридичної техніки тощо. На жаль, зазначеному проекту властиві численні юридичні огріхи.

Вважаю, що нормальному процесові законотворення відповідало б внесення змін і доповнень до Конституції або, оскільки запропоновані в проекті Конституційного закону зміни зачіпають саму суть державного устрою, прийняття нової Конституції як цілісного акта вищої юридичної сили, який одночасно і взаємопов'язано визначав би основи національного суверенітету, народовладдя, Конституції розвитку суспільства, основи побудови влади, основи правового статусу громадян, територіально-державного устрою в країні.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Відбулося засідання Комісії Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства, на якому було розглянуто проект закону України про донорство крові та її компоненти. Також було проаналізовано зауваження щодо цього законопроекту та відповідні розрахунки Міністерства фінансів. Річ у тім, що на його реалізацію потрібно приблизно два трильйони карбованців, які сьогодні важко виділити із державного бюджету, тому і затримується внесення проекту закону про донорство на розгляд Верховної Ради.

Голова Комісії Юрій Спіженко детально зупинився на проблемі, зазначивши, що вирішувати її необхідно, оскільки запропонований законопроект має врегулювати основні принципи організації донорства в країні, права та обов'язки донорів, забезпечити високу якість донорської крові. Він підкреслив, що половину із потрібних коштів передбачено на пільгу для осіб, нагороджених Знаком «Почесний донор України», а саме, надання їм права на отримання позик для індивідуального житлового будівництва. Таких людей сьогодні в Україні налічується близько 150 тисяч. До речі, ця пільга поширюватиметься і на тих, хто вже має звання «Почесний донор СРСР».

Депутати зазначили, що цю пільгу слід залишити в законі, але її практичне втілення розпочати з 1996 року.

На засіданні комісії було обговорено й деякі питання, що стосуються порядку використання донорської крові, розробки та фінансування місцевих програм розвитку донорства. Цікаво, що законопроект передбачає створення банків аутокрові, тобто кожна людина може заздалегідь приготувати кров для себе чи своїх родичів на випадок потреби.

Прийнято рішення подати проект Закону про донорство до Президії Верховної Ради з проханням підтримати його і запропонувати внести в порядок денний сесії.

* * *

Комісія з питань законності і правопорядку заслухала інформацію Генерального прокурора України про стан виконання Генеральною прокуратурою її доручень. Було, зокрема, проаналізовано питання законності дій Генеральної прокуратури під час розслідування кримінальної справи про замах на життя народного депутата України Володимира Бортника.

У ході обговорення народні депутати висловлювали різні думки щодо правомірності санкціонування прокуратурою обшуку на квартирі потерпілого. Підсумовуючи обговорення, виконуючий обов'язки голови комісії Валерій Євдокимов наголосив на тому, що будь-які виняткові обставини не можуть виправдати порушення закону, що безумовне і неухильне дотримання законності завжди буде головним змістом діяльності комісії. Комісія рекомендувала Генеральному прокурору України розглянути питання про відповідальність посадових осіб Генеральної прокуратури, які вчинили незаконні дії.

На засіданні були розглянуті також питання щодо участі членів комісії у виконанні завдань, пов'язаних з роботою третьої сесії Верховної Ради України, висвітленні їх роботи засобами масової інформації.

Прес-служба Верховної Ради України.

Закон України

Про внесення доповнення до статті 4 Закону України «Про підприємництво»

Верховна Рада України постановляє:

1. Частину другу статті 4 Закону України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 51, ст. 680; 1993 р., № 30, ст.ст. 322, 324, № 51, ст.ст. 481, 482; 1994 р., № 3, ст. 13, № 28, ст. 234, № 33, ст. 301) доповнити абзацом такого змісту:

«створення, придбання та використання комутаційних систем, функціонування яких здійснюється в межах єдиної національної системи зв'язку (за винятком відомчих та інших систем, які не мають виходу на мережу загального користування)».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ,
1 грудня 1994 року.

Сергій ВУСАТИЙ, журналіст

Чи ганятиме Іван знов телят за океан?

Указ тижня

На цьому тижні нарешті підписано перші укази стосовно реформування відносин держави і агропромислового комплексу. З огляду на масштаби перетворень, які очікуються в разі реалізації наміченого, цей тиждень треба запам'ятати. Селянам — бо йдеться про момент істини, нехай і розтягнутий у часі: перехід до ринкового регулювання цін на сільськогосподарську продукцію дозволить якщо й не досягти одразу паритету цін з промисловими товарами, то принаймні зупинити спад виробництва і працювати з прибутками, достатніми для простого відтворення. Державі — бо фінансування за новими підходами закупівель зерна, м'яса, молока істотно зміцнить бюджетні позиції. Банкірам — бо нинішні позиції створюють дефляційний механізм, за допомогою якого можна запобігти подальшій девальвації української валюти, від чого потерпають усі сфери народного господарства і прошарки населення.

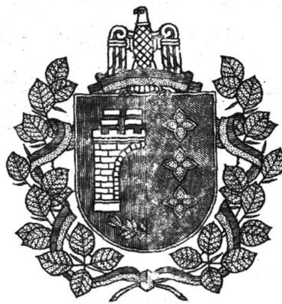
Дехто з нинішніх товаровиробників сільського господарства, що мені достеменно відомо, задля пристойної виручки і вигідного бартеру, «ганяв» телят за океан. Так-от, відтепер вони мають змогу заощадити кошти на транспортних витратах. Для цього досить узяти участь у біржових торгах, які засновує, зазначу, держава. Агробіржа працюватиме за технологією Української міжбанківської валютної біржі, встановивши і підтримуючи середні ціни, скажімо, на зерно шляхом закупівель і продажу уповноваженим державою ділером. Причому на агробіржі торгуватимуть не самим зерном, а правом на придбання зерна в майбутньому з тим, щоб позбутися багатомільярдних збитків АПК у міжсезонний період. Якщо це форвардний контракт, то з оплатою на час підписання контракту, якщо ф'ючерсний — то на момент відвантаження продукції.

Це — щодо запровадження ринкових інструментів, які впливатимуть на ціноутворення продукції АПК протягом 1995 року. Не менш важливий аспект проблеми стосується формування закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію. З огляду на те, що більш як півроку село зазнає збитків, а закупівельні ціни формувало досі Міністерство сільського господарства і продовольства, Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» передбачено, що збитки сільгосптоваровиробників підлягають щомісячній індексації з подальшим їх відшкодуванням. Зрештою, зрозуміла ідея, що гарантує в подальшому формування заготівельних цін на основі реальних збитків товаровиробників, однак наразилася на рішучий опір Мінсільгосппроду. Він наполягає на тому, що формування заготівельних цін — прерогатива чиновників. Але закон зворотної дії не має. І, здається, хвала Богу. Бо торік Мінсільгосппрод сформував заготівельні ціни на пшеницю і ячмінь таким чином, що їхнє співвідношення відрізнялося від співвідношення аналогічних цін на світових ринках більш як на 100 відсотків. Зрештою, це все одно не стримало Івана, який торік махнув за океан. Але відтепер Іван одержує реальний шанс задуматись і прийняти умови реформаторів.

Василь БАБУХ, «Голос України»

СОКІЛ НАД БРАМОЮ

Герб тижня

Сесія Чернівецької облради затвердила герб області. За підсумками конкурсу найкращим визнано варіант буковинського художника Ореста Криворучка. Відчинена брама символізує тут гостинність і відкритість краю до міжнародного співробітництва, сокіл — свідчення того, що Буковина є споконвічною слов'янською землею, колишньою складовою Галицького князівства. Невипадкові елементи герба — плоди та листя бука, адже від цього дерева походить назва краю, це — як липа для словаків чи клен для канадців.

До речі, мають свій герб і Чернівці, навіть два — малий і великий. Як мовиться, на будень і свято. Автор — той самий Орест Криворучко.

Стіл тижня

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

Масова культура може існувати лише в громадянському суспільстві

У головному управлінні культури столиці відбувся «круглий стіл», присвячений проблемам української масової культури — за участю в.о.міністра культури Миколи Яковини та практиків, теоретиків і адміністраторів питання.

Якщо місце актора, у відповідності з поглядами класиків, — у буфеті, то місце масової культури — на телебаченні. Чому її місце зайняв там естрадний офіціоз? Як так сталося, що профанований розтиражований фольклор теж перетворився на елемент офіціозу й набув загрозливих масштабів? А масова культура, яка живиться з опозиційних до офіціозу джерел, не має навіть дверей, у які можна було б постукати. Не з доброго життя музиканти, актори й режисери починають готувати власні передачі.

Коротко кажучи, чому Україна, маючи, може, як ніхто з сусідів, букет імен, ідей і явищ, спроможних зробити честь будь-якій масовій культурі й спроможних еволюціонувати, — не може дати їм ради? Витворити жодної достойної їх інфраструктури.

О, це питання з питань. Коли ми дамо на нього відповідь, нам уже неважко буде дати відповідь на всі інші питання. Як зауважила філософ Оксана Забужко, масова культура може існувати лише в громадянському суспільстві. І додала: ще рік — і ми програємо українську культуру. Ми перестанемо вмикати телевізори. А ви танцюйте там свої гопаки, носіть свої шаровари!

Пані Оксану можна зрозуміти. Рік вона була в Америці. І перше, що зробила по поверненні — увімкнула УТ. А там, як відомо, здебільшого у віночках співають і трактори по полю їздять. Так, ніби цього року й не було. Містика. Директор фестивалю «Червона рута» Тарас Мельник має рацію: вкладати гроші переважно в минуле — фатально. Ніша є. Вона природна. За класифікацією пана Мельника, елементи маскульту були завжди, хоч і за язичництва. А штучна відсутність модернових явищ змушує заповнювати нішу закордонною продукцією.

І нехай би це робили американці, які хоч і контролюють світовий ринок, але й можуть запропонувати якість. Наш ринок контролюють структури іншого гатунку.

— Ринок масової культури в нас є. І на ньому крутяться великі гроші. Але він не є українським, — сказав генеральний директор українсько-британського СП «Комора» Олег Репецький. — Концерти українських музикантів ледь відбуваються, платівки ледь розходяться. Тільки численними повторами по телебаченню можна залучити людей до залів. У ланцюжку ідея — запис — реклама — гроші тромб на третьому етапі. Ідеї є, студії є, магазини, де можна придбати, скажімо, компакт-диск, створюються. Реклами нема. Все впирається в телебачення. У результаті посередні московські гастролери отримують в Україні по 20—30 тисяч доларів гонорарів, а наші — по 200—300, а йдуть і на 50. З нашого ринку вимиваються величезні гроші. Це десятки мільйонів доларів. Україна фінансує московський шоу-бізнес.

Як бачимо, шаровари, які ми терпимо, недешево обходяться.

Пан Репецький запропонував осмислити його цифри на державному рівні й не пошкодувати, скажімо, мільйона доларів на створення експериментальної студії, яка б спробувала переламати ситуацію.

Шкода, що не прийшов запрошений на «круглий стіл» знову призначений голова Держкомітету з телебачення і радіомовлення Зіновій Кулик. А раптом розмова вийшла б не «за життя», а конструктивною? Ціни б їй тоді не було.

Йшлося і про перспективи пільгового оподаткування національної культури.

Указом Президента реформовано Держкомнафтогаз

Указом Президента України, підписаним 18 січня, в Україні створено Державний комітет нафтової, газової та нафтопереробної промисловості і газу. Головою комітету призначено Євгена Довжка.

Перестановки у Міністерстві освіти

Указом Президента України першим заступником міністра освіти України призначено Юрія Бугая. Про це агентству «Інтерфакс-Україна» повідомили у прес-службі Президента.

Другим указом звільнені з посад, які вони займають, заступники міністра освіти України Валерій Гондюл, Олексій Мороз у зв'язку з переходом на іншу роботу. Також звільнено з посади за власним бажанням заступника міністра освіти України Віктора Невевсенка.

Альянс тижня

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

Соціал-демократи розколюються, об'єднуються, множаться

Сьогоднішній день може стати днем народження якісно нової Соціал-демократичної партії України. В Київському міському Будинку вчителя відбувається Установчий з'їзд цієї партії, яка має утворитися в результаті об'єднання Партії прав людини (голова — міністр юстиції України Василь Онопенко), нинішньої Соціал-демократичної партії (Голова Ради — радник Прем'єр-міністра України Юрій Збітнєв) та Української партії справедливості (голова — Михайло Гречка). Власне, судячи з того, що вже відбулася представницька прес-конференція, на якій більше уваги приділено майбутній діяльності СДПУ, а не питанню «бути чи не бути?», останнє майже вирішене.

Головою партії має стати Василь Онопенко, який назвав об'єднання «історичною подією». «В Мінюсті зареєстровано нині 38 політичних партій, — сказав він. — Але ж партія з трьохсот чоловік — це швидше політичний клуб. Майбутнє — в об'єднанні».

Як свідчать виступи лідерів партій, мета нової СДПУ — посилити вплив соціал-демократичного руху в Україні. Двері до партії відчинені і для інших «братніх» організацій. Не виключено, що до трьох «засновників» додасться згодом ще й Партія соціальної справедливості і солідарності.

Неординарності всьому процесові додає ще й невеличкий скандальчик. Напередодні прес-конференції листа до В. Онопенка та М. Гречки надіслав ще один голова ще однієї СДПУ, член Президії Верховної Ради України Юрій Буздуган. «Ю. Збітнєва за порушення статуту виключено з членів СДПУ, і він не має права її представляти... Звертаємо Вашу увагу на те, що Ваша партія і Ви особисто несете юридичну, моральну і політичну відповідальність за спробу об'єднання з порушником законів України та Статуту власної партії...» — говориться в листі. «Немає іншої СДПУ, крім тієї, яку очолює Юрій Збітнєв, — прокоментував ситуацію міністр юстиції. — Є факт розколу всередині партії. Але коли нам приносять документи і кажуть «зареєструйте СДПУ» — ми зробити цього не можемо, тому що одна така партія вже зареєстрована. І завтра ж може з'явитися ще один лідер, який скаже: «Я СДПУ» ... Що ж тоді?»

Сьогодні ж має бути схвалена Програмова заява нової СДПУ.

В Україні з'явилося «Друкарство»

Дебют тижня

До строкатого табору української періодики в'їхав шикарний екіпаж: виблискуючи глянцем, виграючи чистими кольорами, вражаючи рівнем поліграфічного виконання, з'явився перший номер часопису «Друкарство». Часопис для тих, хто пише, і для тих, хто видає, — так можна коротко представити це нове видання.

Спрямованість, зміст «Друкарства» промовисто засвідчують рубрики: «Історія книги і друкарства», «Держава і преса», «Мистецтво книги», «Устаткування», «Витратні матеріали» та інші. «Часопис матиме практичний характер. Такого типу галузевого видання в Україні не було. Ми впевнені, що журнал уже сьогодні потрібен», — пише в своєму «Слові до читачів та авторів» головний редактор Олег Розум. Статті, вміщені в першому числі, підтверджують його слова: «Український папір для поліграфії», «Приватний бізнес поліграфії України», «Держави без преси не існує», «Чим оснащуватимемо вітчизняну поліграфію» тощо.

До речі, часопис «Друкарство» в першому ж номері оголосив конкурс кращих за художнім виконанням, дизайном та поліграфічною якістю українських сучасних видань. Видання можна надсилати за адресою: 252156, Київ-156, вул. Кіото, 25

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Дата тижня

«Віднині... стає... незалежною..»

22 січня 1918 року було проголошено незалежність Української Народної Республіки.

22 січня 1919 року у Києві обнародувано державне об'єднання Української Народної Республіки із Західною Українською Народною Республікою.

Держава не твориться в будучині,
Держава будується нині...

Рівно шість десятиліть тому ці слова написав Олег Ольжич, один з тих наших поетів, хто твердо вірив у гідне майбутнє України. Зрозуміло, що віру ту живила потужна інтелектуальна основа — знання історії рідного краю. Вперше згадка про Русь Київську з'являється в літописах під 839, а про Русь-Україну — 1187 роком. 1240 року Київ впав під тиском татаро-монгольської навали.

Звідтоді — 755 років Русь Київська, а пізніше її спадкоємиця Україна існують, розвиваються і занепадають, піднімаються і впадають в стагнацію, найчастіше прямо залежачи від подій у Русі Московській, що позначена на древніх картах як Московія, з 1722 року прибрала собі назву Росія, а з 1922 року — СРСР.

Така наша історична доля й ігнорувати її — означає намагатися повернути назад колесо історії.

Революційні події в Росії на початку нинішнього століття застали українських політиків в нерішучості й невизначеності, в розколі й ворогуванні. Чотири універсали треба було прийняти, щоб нарешті фактично під більшовицькими кулями сказати: «Віднині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною суверенною Державою Українського Народу».

Саме реалістичний погляд на минуле дозволив нинішнім лідерам, проголосивши 24 серпня 1991 року незалежність України, не повторити помилок 17-го року: створити армію, узаконити право українського народу на всі національні багатства, здійснити історичну спробу збудувати самостійну державу.

Ні, не випадкова це дата в нашій історії — 22 січня. Михайло Грушевський, здолавши опір своїх опонентів і супротивників, зробив перший крок до нашого сьогоднішнього незалежного буття. На жаль, його справа потерпіла невдачу. Більшовицька Росія в крові потопила українську самостійність. Велась активна пропаганда: Лев Троцький давав інструкції для поширення дезинформації про справжні наміри уряду М. Грушевського, творилися міфи про заборгованість України Росії, про неможливість існування в єдиній державі Західної і Східної України тощо.

Держава будується нині...

Ми побачили, що це не простий процес, але чому ж триває політичне протистояння в суспільстві, що гальмує вирішення нагальних завдань державного будівництва, чому досі не визначено принципи напрямної ідеології української державності (ідеологічний вакуум є причиною занепаду української культури, освіти, науки), чому, нарешті, ідеал державотворення не став консолідуючою основою суспільства?

«Продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні... Верховна Рада УРСР проголошує незалежність...» — урочисто говориться в Акті проголошення незалежності України. Вірмо ж, що сам час сприяє, щоб держава Україна в мирному оточенні сусідів змогла вступити в третє тисячоліття як цивілізована й багата країна.

На фото Олександра КЛИМЕНКА: ланцюг злуки. 1990 рік.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Акцент тижня

Шахтарське свято у Павлограді

Три десятиліття виповнюється виробничому об'єднанню «Павлоградвугілля», яке виймає з надр і найдешевше, і найдефіцитніше паливо. Теперішні економічні негаразди для гірників цього басейну подвоїлися незбагненними штучними перепонами. В чомусь ми виявилися бездарними, в чомусь — безпомічними, і над всіма тутешніми шахтами невиправдано нависла загроза зупинки. Але після приїзду сюди Президента Леоніда Кучми ситуація, здається, міняється. І не будемо повертатися до нав'язаних Західному Донбасу випробувань. Краще повідомимо: стали ми на захист басейну ще й тому, що він єдиний перспективний в Україні.

Невипадково недавно міністр вуглепрому України Віктор Полтавець образно зауважив, що відтепер центральним має стати Західний Донбас. Оці два десятки порівняно неглибоко розвіданих вугільних пластів промислового значення розпростерлися від залізничної станції Межова, що на схилі донецького кряжу, до річки Псьол у Полтавській області. І третина коксівного вугілля лежить саме тут. Відтак якщо наша чорна металургія не збирається занепадати, без Західного Донбасу ніяк не обійдемося.

Це щедрий дарунок природи, де в близькому оточенні багатющих родовищ залізної і марганцевої руд знайшлося місце ще й для покладів «чорного золота». Не край, а Ельдорадо. Якщо раніше ювілеї ми влаштовували наче для того, аби здійснити ревізію невикористаних резервів, то зараз неодмінно мусимо скористатися нагодою осмислити, як господарюємо на своїй землі.

Знаю достеменно, наскільки безбожно перепсовано надра у Кривбасі, бачив, як падав шар чорнозему зі стиглою пшеницею у прірву марганцевого кар'єру, ступав на порепану землю, що провалювалася разом з дворами і хатами у селі Вербки... І вигиблі ліси понад Самарою, як і конаюча тут Самара — не краще, чим обернувся для людей Західний Донбас. А шахта «Благодатна» з сірими териконами — зовсім не рівноцінний замінник зниклому селу Благодатному, яке лежало колись у зелені садів.

То чи не досить бути нам такими нехлюями у себе вдома? Адже історія Західного Донбасу засвідчує, що цілком можна використовувати багатства розважливо та обережно, не завдаючи шкоди середовищу. Тутешні шахти оснастили найсучаснішими прохідницькими та очисними комплексами і саме тут вперше випробували технологію, що унеможливлює зрушення земної «кори». Тепер справа за впровадженням цієї технології. Західний Донбас першим привітав учених, котрі зайнялися рекультивацією земель і навіть створенням рукотворних мальовничих ландшафтів та водоймищ, лісів і садів на зрушених чи засипаних породою масивах.

Півтора десятка мільйонів тонн палива на рік, котрі здатен видавати Західний Донбас, не зайві. Від них нам не відмовитися.

Сучасний комфорт для нормального життя — об'єктивна потреба. Західний Донбас і тут має активи. Обживаючись в степу, спромігся відразу забудувати аж три міста — давній Павлоград і геть нові, з нуля — Тернівку та Першотравенськ.

Генеральний директор «Павлоградвугілля» Анатолій Шмиголь запропонував для публікації чималий зшиток цифр і фактів. Він має рацію: є чим пишатися. Найвищої продуктивності у вітчизняній вугільній промисловості досягнуто саме тут. Як і майбутнє цієї промисловості, пов'язане винятково з Західним Донбасом: створено потужну базу і навіть нині будуються дві нові шахти, в перспективі ж збудують не менше, ніж зараз діючих...

Шахтарі — люди, яких давно шаную і люблю. Журналістська моя душа лежить до них. Незважаючи навіть на останні суперечливі страйки. Ці люди відверті і щирі, не кривлять сумлінням і уміють трудитися самовіддано, як мало хто поміж нас. Це ж треба, що наперекір усім випробуванням минулорічні програми тут зі значним випередженням упорало три шахти і більше половини очисних лав на решті підприємств. А коли згадую павлоградських гірників Івана Дурадажі, Олександра Гальченка, Анатолія Путрю, Олександра Гонтового, Михайла Западню, Анатолія Золотарьова, Олександра Білика, Михайла Булдакова та багатьох інших, про яких у різні роки довелося писати, то приходжу до висновку: вони не даремно жили і живуть на благодатній українській землі.

І якщо є у нас такі люди, як тут, то ще нічого не втрачено для України.

Павлоград
Дніпропетровської області.

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

Людина тижня

Цей непокірний «полтавець» Дудаєв

Постать Президента республіки Ічкерія Джохара Дудаєва нині в центрі уваги. Тим часом, мабуть, мало кому відомий такий факт із біографії генерала: з червня 1985 по жовтень 1987 року він жив у Полтаві. Проходив військову службу в званні полковника на посаді начальника штабу авіадивізії. Спогади його товаришів по службі, знайомих, друзів з огляду на події, що відбуваються в Чечні, досить виразно вимальовують непересічний характер і особистість непокірного генерала.

Олександр Брусенський, майор, заступник командира частини:

— Я мав розмови з багатьма людьми, які особисто його знали не один день. Що характерно, відгукуються лояльно, а то навіть із симпатією. Очевидно, тому є вагомі причини, які криються в характері Д. Дудаєва: високому почутті власної гідності, відповідальності, принциповості. Так, за спогадами підполковника запасу Володимира Авдєєва, він був досвідченим начальником штабу. Цю думку поділяє і старший прапорщик Валерій Ємельянов, котрий два роки перебував у підпорядкуванні Д. Дудаєва. А підполковник Сергій Кірсанов і досі зберігає Почесну грамоту, якою його нагородив Д. Дудаєв за вміле командування частиною. Тепер цей документ належить історії. Не приховували мої співрозмовники здивування і тим, що він пішов у велику політику. Радянський генерал, який сумлінно прослужив системі тридцять два роки, був нагороджений орденами і медалями, повстав проти системи. Коли трапився поворот? Можливо, Дудаєв-генерал перетворився в Дудаєва — громадського діяча під час служби в Естонії? Адже саме тоді народ цієї невеличкої республіки став до боротьби за національну незалежність. Чи на нього справило враження бомбардування афганських кишлаків, яке він сам організовував, виконуючи накази радянського керівництва?

Рафан Сіраєв, підполковник запасу:

— Його родина, яка складалася з п'ятьох чоловік, мешкала у звичайній трикімнатній квартирі у панельному будинку поруч з нами. Подружжя Дудаєвих мало трьох дітей: синів Овлура і Деги, дочку Дану. Дружина Алла — зовні жінка звичайна. Багаторічні мандри з чоловіком по віддалених гарнізонах, постійні турботи про дітей, дім, очікування чоловіка з польотів — така доля дружин багатьох військових. Лише через сім років після одруження вона вперше відвідала батьківщину чоловіка. Приїхала туди, вільно володіючи чеченською мовою і вміючи готувати чеченські страви. Небагатьом було відомо, що вона складає вірші, її поезії побачили світ в естонських газетах. А в грозненських часописах публікувались поезії чоловіка. Під час служби в Полтаві Д. Дудаєв захоплювався малюванням, особливо старанно працював над портретами своїх дітей. Не цурався, якщо випадала нагода, посидіти з друзями за святковим столом. До спиртного ставився байдуже, а якщо доводилось перехилити чарку-другу, то віддавав перевагу коньяку...

Олег Русанов, майор запасу:

— Якось уранці мої солдати шикувались йти на сніданок, а тут раптом — начштабу. Як годиться, привітали його. Він попросив трьох солдатів і ті за його наказом посадили біля казарм три берези. Потім там за його ж участі розбили квіткові клумби, обклали їх камінням, що нагадувало гірський пейзаж. Згодом його перевели до Тарту, де він обійняв посаду командира авіаційної дивізії, став генерал-майором.

Як бачимо, в минуле зазирнути багато легше, ніж у майбутнє. Яким стане завтрашній день для Президента Дудаєва і його народу? Важко сказати. Але напевне можна стверджувати, що нащадки його не забудуть.

Полтавська область.

Курйоз тижня

Чутки на хмельницькому ринку не на жарт налякали і місцевих, і заїжджих донжуанів. Базарна інформація стверджувала: в місті з'явилася секта, яка виловлює любителів чужих жінок і карає середньовічним методом — напоївши до безтями, відрізає гультяю гріховодну тройцю.

Хмельниччани сприйняли це неоднозначно. Жінки хихотіли, казали: «Тепер мій сидітиме вдома!» Чоловіки реагували з правовим ухилом: за таке треба карати жорстоко.

Ми звернулися до прокурора м.Хмельницького Броніслава Морозовського. Він сказав, що дійсно недавно у реанімаційне відділення обласної лікарні привезли 26-річного чоловіка до безтями п'яного і з відрізаними статевими органами. Потерпілий знає, хто над ним поглумився, але правоохоронцям не каже. Мовляв, розбереться з кривдниками сам.

Каламбур тижня

«Доки сонце зійде — Росія очі виїсть»

Цей каламбур уже прозвучав по телевізору.

А вперше кияни почули його на загальноміському акторському капуснику, присвяченому зустрічі старого Нового року у палаці культури «Славутич». Прочитав його там актор Влад Ємшинецький. Але мало хто знає, що автор цієї фрази — полковник міліції Віктор Синьов, котрий небезуспішно пописує гумористичні мініатюри. А ще кажуть, що наша міліція не вміє дотепно пожартувати!

Улов тижня

Буденна статистика

За повідомленням Прес-центру МВС України, протягом тижня правоохоронними органами розкрито 186 тяжких злочинів, в тому числі 16 убивств.

У мирного населення вилучено 7 автоматів, 12 пістолетів, 13 рушниць, 10 гвинтівок, 11 самопалів, 23 гранати, 23 кілограми вибухівки, 1300 патронів, понад 500 кілограмів наркосировини.

Порушено 298 кримінальних справ.

Богдан БУДЗАН, виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження»

ЧЕРЕЗ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ — ДО ВІДКРИТОГО СУСПІЛЬСТВА

Який він, МФВ сьогодні

Міжнародний фонд «Відродження» (МФВ) засновано в Києві весною 1990 року Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Т.Шевченка, Українською Радою миру, Українською екологічною асоціацією «Зелений світ» та Фондом відкритого суспільства Дж. Сороса для підтримки процесів відродження незалежної України, створення на її теренах відкритого суспільства. «Із самого початку я намагався надати Фондові статусу незалежної узаконеної організації», — сказав згодом американський меценат.

Сьогодні МФВ діє в усіх регіонах України через свої відділення у Дніпропетровську, Донецьку, Львові, Одесі, Сімферополі, Харкові і є складовою частиною міжнародної мережі подібних фондів, що існують у 23 країнах світу.

Фонд підтримує проекти і програми, які подаються, як правило, недержавними, некомерційними установами, громадськими організаціями, клубами, іншими добровільними об'єднаннями й окремими особами з таких напрямків, як освіта, наука, громадянське суспільство, культура, екологія, охорона здоров'я.

За період діяльності Фонду опрацьовано понад тисячу проектів та пропозицій, з яких затверджено і профінансовано сімсот сімдесят. На здійснення цих проектів за благодійної фінансової підтримки Дж. Сороса витрачено близько 8,5 млн. дол. США. Кількість підтриманих проектів зростає з року в рік: в 1990—1991 роках підтримано 26 проектів на суму 450 тис. дол. США; в 1992 році — 89 на суму 1,2 млн. дол. США; в 1993 році — 161 на суму 2 млн. дол. США; в 1994 році — 494 проекти на суму понад 4,8 млн. дол. США. До того ж з'явилися нові програми з окремим фінансуванням, що вивело загальний обсяг фінансування програм та проектів Фонду в 1994 році на рівень 12 млн. дол. США.

Навіщо це Соросу?

Про благодійницьку місію Сороса пишуть і говорять різне. Можна почути і таке: американський мільярдер намагається утвердити в Центральній і Східній Європі вплив зажерливих міжнародних фінансових кіл, має тут корисливі цілі... Найвірогідніше, що такі твердження продиктовані здебільшого непоінформованістю про справжні прагнення та наміри Сороса.

Цей американський фінансист є не тільки благодійником, а й послідовним прихильником і поборником відкритого суспільства, в якому домінує принцип верховенства права, пріоритету людини над державою, де є повага до меншин і поглядів меншості, де є вільна ринкова економіка.

Прагнучи до відкритого суспільства, можна зробити багато корисного для людини та держави. І насамперед там, де ще донедавна панували тоталітарні режими, де їх рецидиви даються взнаки сьогодні.

Отож, головна мета підтримуваних Дж. Соросом фундацій у Європі, зокрема в Україні, — допомогти трансформувати колишню тоталітарно-адміністративну систему в демократичне, економічно процвітаюче суспільство. Неважко побачити, що ця мета практично збігається з цілями, які поставив перед собою наш народ, ставши на шлях створення незалежної Української держави.

Україна через своє геополітичне становище в Європі є тією відправною точкою, звідки можуть початися як незворотні процеси взаєморозуміння і злагоди на континенті, так і навпаки. І в нинішній ситуації Джордж Сорос виступає не тільки як благодійник, але й як далекоглядний прагматик. Втім, він сам неодноразово наголошував: посттоталітарним країнам треба допомагати сьогодні, не шкодуючи грошей, бо завтра буде дорожче, а то й взагалі запізно. Бо інакше, як вважає Джордж Сорос, «те, що було колись Радянським Союзом, може перетворитися на чорну дірку, здатну проковтнути всю нашу цивілізацію».

Сьогодні Джордж Сорос простягнув нам руку дружби. І гріх було б її відвести. Бо одержуємо можливість шляхом реалізації проектів і цілих програм Фонду «Відродження» сприяти створенню й утвердженню в Україні тих правових, освітніх, економічних, культурних основ, на яких постане справді демократичне суспільство. Суспільство, відкрите не для висмоктування мозку та скидання різного технологічного й місіонерського «сміття», а для сприйняття, всотування найпередовіших світових ідей та використання їх на задоволення своїх потреб, на забезпечення свого блага.

На головних напрямах

Ми глибоко переконані, що Фонд повинен шукати власну нішу в справі розбудови відкритого суспільства. Тобто працювати перш за все в тих напрямках, де держава не має належних можливостей, насамперед — економічних, або обтяжена певними стереотипами й інерцією.

Якщо лаконічно сформувати програму дій Фонду «Відродження», то ми прагнемо робити для розбудови відкритого суспільства в Україні те, чого внаслідок певних обставин не в змозі робити ніхто інший. Або беремося за ті сфери, де можемо зробити щось лпше, ніж діючі державні чи навіть громадські організації.

Візьмемо для прикладу такий важливий суспільний пласт, як освіту. Не секрет, що донедавна її гуманітарна складова використовувалась (і небезуспішно) головним чином як один з основних засобів ідеологічного тиску на молоде покоління, щоб підпорядкувати його дії та прагнення тоталітарній системі. Звідси — суб'єктивізм й однобокість в оцінках і трактуванні багатьох історичних фактів, відверта тенденційність у відборі фактичного матеріалу для шкільних та вузівських підручників, вилучення з них цілих блоків важливої інформації. Та що там блоки! Ми були в нинішній світовій цивілізації чи не єдиним народом, який не знав своєї справжньої історії, бо її просто в наших школах не вчили.

Тому Фонд вважає одним з найпріоритетніших напрямів своєї участі у процесі реформування освіти реалізацію програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». До написання підручників, яких конче потребує сучасна українська школа, ми залучили на конкурсній основі сотні талановитих науковців, педагогів, письменників, які раніше не завжди мали можливість використати свій інтелектуальний потенціал для задоволення справжніх потреб суспільства.

Важливо відзначити, що, здійснюючи цю програму, ми знайшли повне взаєморозуміння та підтримку з боку Міністерства освіти України і працюємо з ним пліч-о-пліч.

Виходячи з того, що тільки творчо мислячі індивідууми можуть скласти динамічне суспільство, відкрите для прогресивних звершень, МФВ фінансує програми і проекти, розраховані на виявлення і розвиток індивідуальних здібностей та особливостей учнів і студентів (програми «Перші кроки» і «Юнацькі досягнення», навчальна програма «Здоров'я»), на реалізацію інтелектуального потенціалу молодих обдарувань (програми Центрально-Європейського університету, програми навчання з менеджменту та інші).

З нашою фінансовою підтримкою відбувається відродження університету «Києво-Могилянська Академія» і створення в столиці України Соломонового університету. Підтримку отримали також цікаві ініціативи з десятків вузів та коледжів України.

Або взяти Міжнародну Соросівську програму підтримки освіти в галузі точних наук. Завдяки їй у 1994 році здобули грант Соросівського Вчителя 355 осіб, грант Соросівського Професора — 83 особи, грант Соросівського Студента — 76 осіб, а п'ятнадцяти видатним вченим України присуджено звання та грант Заслуженого Соросівського Професора. Цією програмою також передбачається допомога аспірантам та доцентам, які працюють у галузі природничих наук. В рамках програми дістануть підтримку проекти створення інформаційних комп'ютерних мереж, розвитку бібліотек, встановлення професійних контактів, змагання та обміни школярів і студентів, видання освітньої й наукової літератури.

Треба сказати, що Фонд «Відродження» надає перевагу тим проектам, які викликали зацікавлення і знайшли підтримку також в інших структурах і можуть бути реалізовані на засадах дофінансування. Таким шляхом досягаємо синергетичного ефекту, коли один плюс один — більше, ніж два.

Так, видавництво «Основи» два роки тому взяло початок з нашого проекту, а згодом переросло в самостійну організацію, яку підтримують й інші донори. Видання, які виходять в «Основах», — це вкрай потрібні книги з проблем економіки, державного управління, філософії, історії... Якраз ці книги конче потрібні для розвитку й утвердження ідей відкритого суспільства. Але такі видання є здебільшого неприбутковими. Певна річ, що взяти всі витрати повністю на себе наш Фонд не може, але річні обсяги нашої допомоги «Основам» доволі солідні — торік вони, зокрема, склали майже 230 тис. дол. США.

Ще одна програма, яку не можу обминути, — «Розвиток культури в Україні». Добре відомо про постійні фінансові нестатки української культури, про соціальну незахищеність наших митців. Фонд намагається бодай покращити ситуацію. Тому щокварталу затверджуємо багато проектів, реалізація яких засвідчує про глибокі пласти наших культурних традицій, про приналежність української культури до європейської і — що особливо важливо — допомагає входженню наших надбань у сучасну світову культуру.

Долю проектів вирішують експерти

Як правило, розглядаємо подані проекти на конкурсній чи конкурентній основі через експертні комісії, через наглядові ради, а ставить крапку виконавчий комітет Фонду. Причому, залучаємо до експертизи фахівців, які добре обізнані з тією чи іншою проблемою, бо неприпустимо, щоби тільки адміністратори приймали рішення щодо фахових справ. І тому в експертних комісіях і наглядових радах Фонду задіяно майже двісті спеціалістів. Саме вони формують точку зору, на підставі якої приймаємо рішення: фінансувати чи ні даний проект.

Принципово важливо, що ні сам Дж. Сорос, ні адміністрація зі штаб-квартири соросівських фондів не втручаються в наші рішення, не диктують нам свою волю, а тільки виділяють гроші у певних обсягах. Правда, є програми, які, крім України, реалізовуються і в багатьох інших країнах. Але знову ж таки долю кожної з них в межах нашої країни вирішує українська фундація.

Що день прийдешній нам готує? Що ми готуємо йому?

Що сьогодні потрібно Україні? Трансформація навчального процесу і насамперед — гуманітарної освіти, яка відчутно постраждала від ідеологічних нашарувань? Безперечно! Становлення сильних незалежних засобів інформації? Всебічний розвиток людини? І без цього не обійтися. На цих та інших напрямах, що закладають підвалини відкритого суспільства, фонд «Відродження» і надалі зосереджуватиме свої інтереси й зусилля. Але перед Україною постали нові досить специфічні проблеми, які можуть загострити і так непросту соціальну атмосферу в нашому суспільстві.

Отож, Фонд почав працювати над програмою соціальної адаптації кадрових військових, які скидають шинелю й починають цивільне життя. Адже сьогодні Україна здійснює суттєве скорочення збройних сил. Отже, треба дати людям нову спеціальність, допомогти їм стати на ноги в цивільному житті.

З цією метою розгорнули свою діяльність у містах і деяких віддалених гарнізонах сім регіональних центрів адаптації. Вже набули нові спеціальності майже десять тисяч військових, третину з яких працевлаштовано. Але то лише початок. Плануємо охопити цією вкрай потрібною програмою майже 60 тисяч колишніх військовослужбовців. Здійснення програми активно підтримують міністерства оборони, освіти та праці України і навіть уряд Франції, завдяки якому укладено договір між МФВ та французьким навчальним центром «СЕФРІ» про організацію перенавчання 780 наших військових, які виграють конкурси бізнесових проектів.

Ще одна гостра для нашої країни проблема — потреба економічної просвіти населення, яку маємо намір всіляко підтримувати й заохочувати в Україні з перших днів цього року. Адже не секрет, що багато наших співвітчизників, особливо старшого покоління, не можуть пристосуватися до економічних змін у суспільстві, з явною упередженістю ставляться до них. Власне кажучи, такі люди теж потребують соціальної адаптації та допомоги в нових умовах.

Ідеї ринкових змін в Україні мають стати зрозумілими і близькими кожному: від робітника до міністра, тобто «оволодіти масами». Щоби люди не сиділи, склавши руки, не чекали манни небесної. Кожен повинен подбати про своє майбутнє і майбутнє власних дітей. Але треба озброїти людей умінням реалізовувати свої здібності, свої можливості в нових умовах.

Яким чином думаємо діяти? Насамперед, всіляко підтримувати організацію навчання новим формам господарювання, проведення різних семінарів, конференцій, стажування, розробку та здійснення засобів соціального захисту з допомогою тих соросівських організацій, які діють у цьому напрямі.

Відкритому суспільству притаманна свобода проникнення ідей, капіталів, технологій. Отже, люди мають сприймати один одного толерантно, без жодних ідеологічних упереджень. Але для цього потрібні люди з незалежним духом, з самостійним мисленням. І насамперед потрібен досі не сформований у нас середній клас — суспільний прошарок працюючих власників, який сьогодні є становим хребтом будь-якого економічно розвиненого суспільства. Тому Фонд «Відродження» через різні проекти, через свої програми сприятиме економічним реформам у країні, процесові приватизації, перебудові правової системи — усьому тому, що поступово вистеляє нашим співвітчизникам шлях до відкритого суспільства.

Насамкінець, вважаємо за необхідне сприяти вихованню та утвердженню сучасної української еліти: наукової, управлінської, мистецької, бізнесової... Щоби нас пізнавали і вирізняли у світовому товаристві серед інших народів, як вирізняють, скажімо, французів чи шведів, нам аж ніяк не обійтися без людей з новим мисленням, без вітчизняної еліти. Бо маємо створити такі надбання, з якими будемо бажаними у світовому колі вільних народів, а не вічними прохачами.

І, що не менш важливо, саме прагнення жити в інтелектуальному, гуманному, заможному суспільстві, праця над його розбудовою мають, зрештою, об'єднати наші суспільні зусилля, витворити націю з міцною волею і високим інтелектом. Наша держава має нарешті інтегруватися в світове співтовариство і зайняти в ньому об'єктивно належне їй місце. Не тільки з шароварами і вишиванками, як це досі здебільшого робилося, а й з реальними досягненнями в економіці, культурі, науці, освіті тощо.

Заради цього створений і працює Міжнародний фонд «Відродження».

Про автора

Богдан Павлович БУДЗАН народився 1944 року в місті Збаражі Тернопільської області. Закінчив Київський політехнічний інститут, вищу економічну школу господарського управління в Києві, пройшов курс навчання за програмою менеджменту в Лондонській школі бізнесу.

Кандидат технічних наук. У червні 1992 року обраний дійсним членом (академіком) Української академії наук національного прогресу за фахом «стратегічний менеджмент».

У 1991—1993 роках завідував відділом з питань власності і підприємництва, потім — відділом зв'язків з міжнародними фінансовими організаціями Кабінету міністрів України.

З 1993 року — виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження». Є членом Наглядової ради Міжнародного інституту менеджменту (Київ).

Георгій ШВЕЙКО

Про підходи до відходів

За 1993 рік в Україні померло на 200 тисяч осіб більше, ніж народилося... Спробуйте збагнути, що це означає: немов на географічній карті раптом зникла, скажімо, Біла Церква або ж Умань!.. За висновками експертів, найбільше небезпечних захворювань у світі пов'язано з недоброякісною питною водою. І це в середньому по світу, а в нас іще й Чорнобиль... Пробачте за по-своєму пікантний факт, але за останні 50 років у цивілізованому світі кількість сперми у чоловіків зменшилася вдвічі, і фахівці вже вишукують можливі наслідки цього для репродуційної здатності людства...

Характерно, що Захід, який довго лідирував у промислових викидах небезпечних речовин в довкілля, тепер опанував ситуацію і послідовно зменшує екологічне навантаження на живий світ. Ми, на жаль, не можемо звітувати серйозними доробками в цій справі. Очевидно, що переломити розвиток трагічної ситуації можна лише кардинальними заходами.

Радикальним кроком у цьому напрямку може стати законодавче затвердження державою за собою статусу володаря токсичних відходів виробництва. Монопольне володіння токсичними відходами, в принципі, для будь-якої цивілізованої держави має не менше значення, ніж володіння коштовностями, надрами, зброєю, валютними коштами тощо. Адже наслідки екологічних негараздів узагалі непередбачені за ступенем їх важливості. Тому природною функцією держави має бути турбота за долю токсичних відходів виробництва як суттєвого чинника національної безпеки.

В основі такого підходу — перехід від декларування безвідходних технологій виробництва, що на сьогодні практично нереально, від малоефективної практики контролю до поступового, але рішучого, законодавчо та виконавчо гарантованого економічного механізму збереження матеріального балансу будь-якого процесу створення продукції від виробництва до кінцевої реалізації. У процесі виробництва до технологічного колообігу залучаються вода, повітря, сировина, енергоносії, а в результаті одержують продукцію, забруднені газ та воду, тверді та рідкі відходи. В кращому разі забруднені газ та вода перед викидом в довкілля очищають до встановлених рівнів. Але навіть за їх повного очищення заходи щодо захисту довкілля залишаться пустопорожньою балаканиною, якщо вилучені з технологічного колообігу шкідливі відходи не будуть перероблені на нешкідливі, або ж повторно використані чи утилізовані.

Сьогодні в економіці постало доленосне питання: чи варте виробництво тієї чи іншої продукції згубних наслідків від утворених при цьому небезпечних відходів.

Спробуймо здійснити таку порівняльну оцінку. Перш за все, потрібно вирахувати екологічну вартість відходів виробництва на одиницю створюваної продукції як вартість збитків, що має завдати довкіллю викид відходів плюс вартість ліквідації наслідків цього — аж до повного відновлення — порушеного природного середовища. Очевидно, що чим більша токсичність промислових відходів, тим вища розрахована екологічна вартість продукції. Далі, слід накласти на собівартість створюваної продукції її розрахункову екологічну вартість, щоб поставити в пряму залежність рентабельність та конкурентну здатність продукції від екологічної небезпеки її створення.

Матеріальна відповідальність виробника перед державою за збереження небезпечних відходів стане новим саморегулюючим економічним чинником розвитку виробництва та споживання.

Запропонований підхід видається раціональним та ефективним, адже дасть змогу матеріально оцінити баланс економічних та екологічних наслідків господарської діяльності і робить ризикованим започаткування екологічно небезпечного виробництва і, навпаки, гарантує стабільність екологічно чистого бізнесу. Крім того, і це особливо важливо, новий механізм однаково придатний для великого й малого бізнесу.

Таким чином, ми можемо змусити виробника взяти на себе відповідальність за долю токсичних відходів, за умови, що одночасно створимо механізм повернення вказаних відходів їх володареві — державі. При цьому згадана екологічна вартість продукції зніматиметься з її собівартості, що примножить її успішну реалізацію. Зрозуміло, що впровадження такої системи вимагає створення широкомасштабної індустрії утилізації та переробки відходів. Концентрація зусиль на державному рівні створить нові умови для їх повторного та повнішого використання. Адже навіть в масштабах галузі іноді неможливо знайти раціональне використання відходів, тоді як у межах усього народного господарства, не кажучи вже про міжнародну співпрацю, такі можливості ймовірніші. Нарешті, дуже висока екологічна вартість високотоксичних відходів, таких як, наприклад, діоксини та діоксиноподібні хлорорганічні сполуки і сувора система їх обліку, стане надійною перепоною до надходження у довкілля смертоносних інгредієнтів.

Звичайно ж, створити могутню індустрію утилізації та переробки відходів виробництва, особливо в сучасних економічних умовах, справа надзвичайної складності. Але ж і потреба у вирішенні цієї проблеми є ще більш надзвичайною.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Київ.

ТІЛЬКИ ФАКТИ

Згідно з даними Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні (1992 рік), щороку ми «виробляємо» 1,9 млрд тонн відходів. Найбільше — при гірничовидобувних роботах та хіміко-металургійному переділі корисних копалин. Промисловість використовує лише 0,3 млрд тонн. Загальна кількість відходів становить по Україні понад 25 млрд тонн і займає площу 150 тисяч гектарів. Середнє навантаження відходів на територію в середньому по країні становить 3 тисячі тонн на квадратний кілометр.

Гостра проблема — побутове сміття, щороку його додається понад 40 млн кубометрів.

Ще один приклад: щороку в Україні утворюються відходи від 35 млн газорозрядних джерел з вмістом ртуті в них понад три тонни...

Наталка ПРУДКА, журналіст

Геологи досліджують техногенні родовища

У розробленій Держкомгеологією програмі «Мінерально-сировинна база України на період до 2005 року» окремим розділом передбачено дослідження техногенних (штучно створених) родовищ з метою ширшого використання промислових відходів. Розроблено каталог цих відходів, існує також автоматизований банк даних державного кадастру вторинних ресурсів. Сюди ж буде внесено дані про технологію, необхідну для переробки конкретних видів відходів.

Найближчим часом Верховна Рада почне розгляд розробленого Держкомгеологією проекту закону України про відходи. Планується пільгове оподаткування підприємств, що займатимуться переробкою техногенних родовищ.

Юрій ДОЦЕНКО, «Голос України»

Наш ліс у...Сибіру

Можливо, перед наступним новим роком ми не будемо вирубувати свої сосонки та ялинки, щоб прикрасити наші оселі. Та й що вирубувати, скажімо, донеччанам-степовикам...

Зі слів голови Донецького облагробуду пана Деркача, який щойно повернувся із Сибіру, укладено договір на 50 років із керівництвом Іркутської області Росії, згідно якого будуть створені спільні підприємства з вирубування і постачання лісу. Українцям тут уже відведено 500 тисяч гектарів масивів. Домовлено про зменшення залізничного тарифу, звільнення нашої сторони від оподаткування. Вже наступного року Україна отримає понад 400 тисяч кубометрів сибірського лісу, з яких Донеччина — близько 30 тисяч кубометрів.

Звичайно ж, левову частку дерев візьмуть собі шахти Донбасу, де вони нині мало не на вагу золота. Але, певне, будуть у майбутньому і деревця для новорічних свят...

Щойно у Слов'яногірському міськвиконкомі відбулося засідання правоохоронних органів районів і міст, що розташовані понад Сіверським Дінцем. Йшлося про створення національного парку на його берегах — «зелених легенів» Донбасу. Схвалено один із трьох проектів, запропонованих Київським науково-дослідним інститутом «Дніпромісто». Під національний парк відводять 40 тисяч гектарів зелених масивів. Підготовчі роботи розпочато напередодні нового року. Певне, наші молоді сосонки нарешті потраплять під захист держави...

Донецьк.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Волинський чай — це здоров'я

Ароматні, з м'яти, звіробою, липового цвіту та інших лікарських рослин, суміші виготовляють працівники селекційно-насіннєвого центру Луцького держлісгоспу. В минулому році тут виготовлено 55 тисяч пачок шести найменувань чаїв з добавками цілющої рослинної сировини. Новинкою стали чайні напої, до складу яких увіходять чебрець, чорноплідна горобина, ягоди шипшини, калини, що мають великий попит у волинян. Із розповіді начальника селекційно-насіннєвого центру Зіновія Коритана стало відомо, що готується спеціальний набір ароматних чаїв під назвою «Волинський сувенір».

Волинська область.

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Аптеку треба лікувати

У вкрай важкому, якщо не катастрофічному, становищі опинилася після останнього підвищення цін фармацевтична промисловість та аптечні заклади Харківської області. Якщо найближчим часом, сказав у розмові з вашим кореспондентом генеральний директор Харківського ВО «Фармація» Олександр Омельченко, уряд України не згадає, що поряд з великими проблемами промисловості, енергетики, транспорту існують не менш важливі турботи людей про здоров'я, то вже через кілька місяців можуть припинити існування не тільки аптеки, а й самі хворі...

Сьогодні у харківській області ліки — найдешевші в Україні. В той же час «Фармації» заборгували понад 45 мільярдів карбованців, а лікарні аптекам — близько 25. Основна причина, як пояснив «найбільший боржник», завідувач центральної аптеки Харківського району Сергій Назаренко, — бажання уряду зберегти своє добре ім'я хоча б тим, що не індексується вартість тих ліків, які надійшли в аптеки до підвищення цін. Таке піклування про здоров'я трудящих, розповідали фармацевти, обертається тим, що скорочується товарообіг, стають дефіцитом найнеобхідніші медикаменти.

Реалізувавши сьогодні сотню-другу тих чи інших медпрепаратів за весняними цінами, на виручені кошти уже не можна придбати навіть пляшечку зеленки. Нові ж тарифи за тепло, електроенергію, транспорт, обслуговування та охоронну сигналізацію лише прискорюють банкрутство фармацевтичних закладів.

Втім, на думку спеціалістів, існують і глибші причини занепаду фармації. Це майже повна втрата закономірного зв'язку між Міністерством охорони здоров'я і фармацевтичною галуззю, яку воно кинуло напризволяще. В результаті — хто в ліс, хто по дрова: об'єднання «Укрфармація» як може, так і закуповує ліки; колишні обласні аптекоуправління, а нині всілякі асоціації, фірми, об'єднання в пожежному порядку латають фінансові дірки; аптеки ж і їх персонал з мізерною зарплатою більше дбають уже не про здоров'я населення, а про власне виживання. У цій каламутній воді успішно ловлять рибку так звані комерційні аптеки, гріючи руки на торгівлі двома-трьома десятками дефіцитних медпрепаратів.

Розмови про те, що стара аптечна система не витримує конкуренції з комерційними аптеками, вочевидь перебільшені. Комерційні аптечні кіоски важко й назвати аптекою. В будь-якій цивілізованій країні відповідна інспекція припинила б їхнє існування в лічені хвилини. І не тільки через відсутність належного асортименту чи порушення санітарних норм. Парадокс, але наші комерсанти від ліків не підпускають фармінспекторів навіть до свого порога.

На думку моїх співрозмовників, український уряд має проіндексувати ліки або ж надати фармустановам пільговий кредит. В Україні мусить бути єдина політика щодо ліків. Різниця між їх вартістю у різних областях і навіть сусідніх аптеках породжує спекуляцію на чорному ринку. Будь-який аптечний кіоск, незалежно від форми власності, зобов'язаний одержати статус аптеки. Нарешті мав би бути і закон про ліки, який чітко регламентував роботу всіх фармацевтичних установ, а самі аптеки, можливо, нехай би стали акціонерними товариствами. Іншого рецепту виживання сьогодні напевно не існує.

Харків.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Як класика стригли і посадили

Перший пам'ятник письменнику, який я побачив у житті, був пам'ятник Максиму Горькому. Батько їхав у Дніпропетровськ продавати кролів і взяв мене з собою. Ми скінчили торг на Озерці і пішли у місто. Отам я й угледів Горького, який наче крадькома виходив з-під високих тінистих дерев. Він мене вразив неприродно великими розмірами і дужою, навіть грізною силою. Вдруге я побував біля нього уже після другого курсу Київського університету. Тепер він не здавався мені грізним. Знав, що місце для нього підібрано доречно — там, позаду пам'ятника, річковий порт, попереду — ринок. А якось влітку далекого 1891 року Олексій Пешков зійшов на катеринославську пристань. Щоб заробити копійчину, найнявся розвантажувати баржу. Переночував на дошках, а вранці сходив на базар купити сала. І вся ця коротенька вулиця, від річпорту до Озерки, носить тепер, ясна річ, ім'я Горького.

Та коли я завітав у Дніпропетровськ ще через рік чи два, то побачив, що пам'ятник класику... зник. Був — і немає. Я пригадую, навіть розгублено озирнувся довкіл: може Горький відійшов кудись осторонь? Потім мені пояснили: пам'ятник — серійний, тиражований. Таких постатей Горького Харківська скульптурна фабрика у свій час наштампувала більше, ніж треба. А Дніпропетровськ забажав мати свій, обов'язково оригінальний і неповторний пам'ятник.

Як далі події розгорталися, розповідаю за спогадами відомого скульптора Володимира Небоженка і моїх колег-ветеранів. Новий пам'ятник доручили створити скульптору Юрію Павлову. Талановитий творець знайшов непересічне рішення: з граніту вирізьбив велику голову, що водночас була наче і смолоскипом чи палаючим серцем. Великий і густий чуб Горького — мов вогонь, що палахкотів на вітрі. Хто встиг побачити цей пам'ятник за той короткий час, який він стояв на вулиці Горького, неодмінно згадував легенду про Данко.

Але ви уже здогадалися, що голова-смолоскип стояла недовго. Вона рішуче не сподобалася Олексію Федосійовичу Ватченку, тодішньому першому секретареві обкому партії у Дніпропетровську. Треба нагадати, що в ті часи порядних радянських людей над усе дратували непричесані чубаті молодики-стиляги, от Олексій Федосійович і виніс свій вердикт:

— Який це Горький, це ж стиляга. Не годиться.

Як йому не пояснювали винахідливу знахідку скульптора, нічого не допомагало. Втім, Ватченко пом'якшав, але висунув зустрічну умову.

— Гаразд, але підстрижіть, тоді подивимося, що воно вийде.

І «стриг» гранітну чуприну Максима Горького скульптор Юрій Павлов. Та щось пристойне з цього вийти не могло. Коли від художнього задуму залишилися тільки вуха, лоб та ніс, Горький став схожим гірше, ніж на стилягу. Стверджують, наче в цьому і зараз ще можна переконатися, досить відшукати на задвірках господарського куточка парку імені Глоби прикиданий мотлохом і наглухо забитий великий ящик, в якому й понині лежить пострижена кам'яна голова письменника-революціонера.

Поскільки ж без пам'ятника пролетарському буревіснику Дніпропетровськ ніяк не міг обійтися, треба було не баритися і мерщій виготовляти інший — простий і зрозумілий, як сам Горький. Не довго думаючи, розсудили, що спокутувати «вину» має сам Юрій Павлов. Скульптор почав працювати над пам'ятником за традиційним, звичним для городян варіантом — щоб Максим Горький на повен зріст крокував своєю вулицею.

І, мабуть, Горький давно стояв би на розі проспекту, якби не...

Якби не надумали батьки міста невеликий привокзальний сквер перетворити на площу Петровського і навічно поставити тут Григорія Івановича — всеукраїнського старосту і першого мера Дніпропетровська.

Отож в сусідній майстерні інший скульптор Костянтин Чеканьов створив постать Петровського — теж на повен зріст. Приїхали з Києва поважні члени художньої ради, аби прийняти чи відхилити роботу. Прийняли. Тут іменитих гостей з власної ініціативи перехоплює Юрій Павлов: якщо ви, шановні друзі, уже приїхали сюди, то подивіться своїми професійними очима і на мого Горького — скажіть своє слово. Що відбулося далі, довелося чути у кількох інтерпретаціях, тому оповідаю узагальнено.

Пам'ятник Горькому суттєвих зауважень у київських гостей не викликав. Але треба ж було комусь фатально пожартувати: це ж бо Горький стоятиме за два квартали від Петровського, а він — вищий. Чи не викличе це і вдруге недобру підозру у партійного лідера? То Наполеон зауважив своєму денщику, що він від нього не вищий, а довший, але ж бронзовий Петровський не посадить так на місце чавунного Горького. Достеменно не відомо, чи справді пролунали слова, що «Горького треба посадити». Як би там не було, а «виручив» київський скульптор Борис Клімушко.

— Слухайте, — сказав він. — А навіщо ризикувати, морочити собі голову? У нас у Києві є прекрасна дипломна робота випускника художнього інституту Миколи Красотіна: задумливий Горький сидить на камені. Краще не придумаєш. Беріть його — і весь клопіт.

Найдивовижніше, що на цьому пригоди скульптора Павлова не скінчилися. Сидячого Горького привезли, поставили на місце, а він — замалий. Перестаралися. Вписавшись у засаджену позаду алею і простір вулиць по обидва боки від неї та широкий ріг проспекту, пам'ятник геть здрібнів. Ми так не домовлялися, сказали в обкомі, бо отакий пам'ятник нам і потрібен, але ж бодай трішечки більших розмірів. Киянин Микола Красотін навідріз відмовився «тиражувати» другий, збільшений варіант свого Горького.

То копію виготував Юрій Павлов. А отому, «меншому», знайшлося місце в одній з дніпропетровських шкіл. Котра носить, ясна річ, ім'я Максима Горького.

Дніпропетровськ.

«Я готова в негліже вийти перед президентським палацом — аби тільки мене вислухали!»

Ці слова сказані недавно Ларисою Іванівною Хоролець, директором «Українського дому». Сказані з відчайдушно серйозним розпачем.

Що ж робиться навколо того дому і що примушує Ларису Іванівну планувати таку безпрецедентну акцію просто посеред зими (бо до весни, судячи з усього, справа не дотерпить)?

Той, хто бачив цей дім, не міг не звернути уваги: зверху він своєрідно закільцьований, немов юрта. Ота закільцьованість — ніби натяк на фатальні віражі долі. Коли тут ще закладався фундамент під музей Леніна, довелося корчувати дерева, а вони якраз цвіли, і їх корчували ночами, аби не ранити почуття киян.

Тут тепер вже не музей Леніна. Але знову робиться щось подібне, щось корчується, з тією лиш різницею, що — не вночі.

Центр «Український дім» заснований був як багатофункціональний громадсько-політичний культурний заклад урядового значення спеціальною постановою Кабінету міністрів України № 266 від 2 квітня 1993 року. Прем'єр-міністром тоді був Леонід Данилович Кучма. Тією ж постановою генеральним директором Центру призначалася Лариса Хоролець — актриса, екс-міністр культури України. Мета створення Центру (цитую за тим же документом): «створення умов для проведення державних, громадсько-політичних і культурологічних акцій, спрямованих на утвердження авторитету української держави, пропаганду її досягнень у різних сферах життя». Утворено було й спеціальну наглядову раду Центру, куди входили (і входять) такі авторитетні особи, як Дзюба, Жулинський, Драч, Білаш, Толочко та інші.

Дім цей кияни довго недолюблювали: не могли забути нічного корчування. Але відтоді, як сюди прийшла Лариса Хоролець, щось змінилося. В домі стало ніби тепліше. Не берусь аналізувати, що тут зроблено для «утвердження авторитету української держави» — це займе багато місця. Але очевидно, що духовність цьому Домові й цьому місцю під святого для киян горою — повернуто. Юрта, поставлена як символ офіціозу, освітилася унікальним авторським началом, і авторство це належало Ларисі Хоролець, невгамовній, енергійній і всюдисущій — все за всіх!

Але з осені минулого року Міністерство культури України раптом заповзялося ... повернути Дім собі.

Аргументи у міністерства — серйозні. Мовляв, музей декоративно-прикладного мистецтва віруючі виживають з Лаври, музей українського мистецтва зачиняється на капремонт, отже, художникам подітися нема куди, а тим часом Український дім здає свої дорогоцінні квадратні метри в центрі столиці комерційним структурам. Цю несправедливість треба виправити. Десь отак висловився в. о. міністра культури М. Яковина в кінці жовтня.

І ось стало відомо, що долю Українського дому вже вирішено в апараті Президента. При цьому ніхто не радився ні з самим Українським домом, ні з його наглядовою радою.

— Ларисо Іванівно, щодо «комерційних структур» — це правда?

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

Боже, Боже, на що це схоже

— У нас орендують площу чотири фірми — банк «Креді Ліоне», Канадське бюро технічної допомоги, Артур Андерсон та Радіо-Рокс. Це приблизно одна шоста від загальної площі. Але не я пускала сюди ті фірми, навпаки, ми не вилазимо з судів — судимося з тими, кого ми виселили, а ці чотири фірми дозволені свого часу Кабміном, та й не обійдешся без них, за їх рахунок оплачується опалення, освітлення, охорона, проводяться благодійні заходи, а це теж чотири мільярди нам коштувало. Як би ми могли, будучи на бюджеті, надавати безкоштовно притулок, скажімо, культурним товариствам національних меншин? Жоден бюджет цього не дасть, нам і досі йдуть десь 9 мільйонів карбованців, виділені ще прем'єром Кучмою на ремонт...

— А не можна було б піти на компроміс — скажімо, поки музей українського мистецтва буде на капремонті, влаштовувати у вас постійні виставки з його фондів, не ламаючи при цьому все інше, що напрацьовано вами?

— Та будь ласка! Але ж їм цього не треба! Ми ж виконуємо функції галереї, проводимо десятки виставок, у нас є й своя художня галерея «Аліпій», де презентуються кращі твори сучасного мистецтва. Курйоз — у нас тут, на п'ятому поверсі, діє дирекція виставок Мінкультури, і вони тут проводять свої виставки! Я розумію біди художників — але ж цим художників не врятуєш. А що буде далі, коли музей українського мистецтва відремонтують? Та не про мистецтво тут ідеться. Яковині треба працевлаштуватися, бо поки ж він буде виконуючим обов'язки міністра? І він знаходить прямий шлях до апарату Президента. От і все. Це перетворення заради перетворення. А всі балачки — лиш привід, щоб знищити Український дім.

— Дім підпорядковується Кабмінові. Ви зверталися туди?

— Я питала у Масола, у Шпека — де ваша віза, як могло це робитися без вас, адже вам цей дім кидають на бюджет! Значить, все це вирішувалось десь поза урядом? Ні, в уряді про це знають, але хто їх питатиме? Та до кого я не зверталася! Навіть до міністра оборони ходила: рятуйте, мовляв, віддячте за все, що ми для армії зробили. Мені здається, я перетворююсь на божевільну... Якби не блокада, якби я могла доступитися до Президента, розповісти йому все, як от вам розповідаю... Ну не може він отак задушити своє ж власне дитя, ну де в цьому логіка — душити те, що вже є, в ім'я того, чого ще нема.

Отут вона й сказала оті слова, що наведені напочатку.

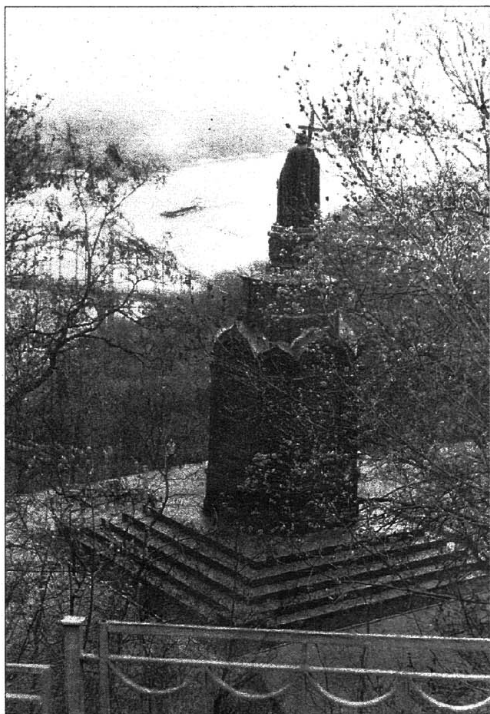
І заплакала. А потім додала:

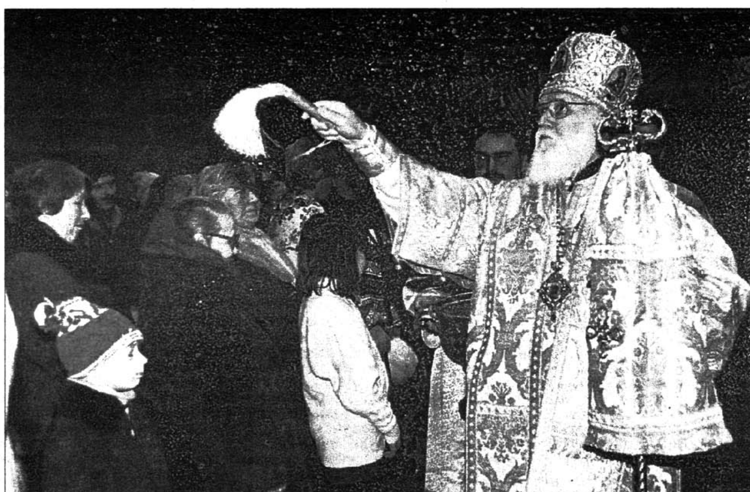
— Це не гра. Я актриса, але це не гра. І не за себе я стараюся, я зможу повернутися до театру. Але шкода людей, котрі пішли за мною, котрі мені вірять, і шкода початої справи.

... Повернемося, читачу, до символу закільцьованості явищ. Ось один приклад. Леонід Данилович Кучма саме в Українському домі проводив свою останню прес-конференцію, йдучи з посади прем'єра — і першу прес-конференцію після президентських виборів. А сьогодні директор Дому Лариса Хоролець змушена йти на екстраординарні кроки, щоб Президент її почув. Як на мене — не варто їй цього робити. Бо чи побачить її Президент у тому вигляді, у якому вона готова з'явитися перед його палацом, — хтозна, а Апарат — побачить. Але наш Апарат нездатен оцінити такі речі. Тим він і сильний, що абсолютно байдужий до жінок у будь-якому вигляді. А такі, як Лариса Хоролець, його просто дратують. Він готовий на них дивитися хіба що в кабаре — але щоб вони при цьому мовчали і нічого не хотіли.

Чи ви цього не встигли зрозуміти, Ларисо Іванівно — тоді, коли самі були міністром культури? А надто тоді, коли раптом перестали ним бути?

Київ.

«... І ЗАХИСТИ НАС ОД ЛУКАВОГО!»

Як ми вже повідомляли, минулої неділі блаженніший Філарет, митрополит Київський, освятив «Український дім» на прохання його директора Лариси Хоролець. Щоб, так би мовити, у нечистої сили не було претензій...

Освячення відбулося при великому напливі мирян, серед яких були відомі артисти, художники, письменники, громадські діячі.

Блаженніший нагадав їм, що свого часу інтелігенція одвернулася від Бога й сприяла поширенню бездуховності. Власне, й дім цей будувався в ім'я не того Володимира, що був просвітителем землі нашої, а зовсім іншого Володимира. Але настали інші часи, Україна, як ніколи, потребує єдності інтелігенції. До цього й закликав митрополит.

«Благослови, Господи, дім цей, і всіх, хто в ньому трудиться, і захисти їх од усякого зла, од голоду й землетрусу...»

Старі-престарі слова, а звучать вельми актуально — з огляду на те, що робиться навколо цього дому під святою горою Володимира.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ) — спеціально для «Голосу України».

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

ОЙ, ЛИХО, НЕ ПЕТРУСЬ...

Одержав я листа. Починався він так: «Пише вам житель села Велимче Ратнівського району Петро Федорович Мазурик. Працюю я інженером з техніки безпеки в колгоспі «Комсомолець». Думаю, ви мене пам'ятаєте. Чотирнадцять років тому зі мною трапилося нещастя: паси льонокомбайна захопили мою ногу, я не зміг вивільнитись, а тому, рятуючи життя, відрізав її... Ви тоді про це писали. Пам'ятаєте?»

Таке не забувається. Я не раз пригадував цю історію, в якій 23-річний юнак проявив надзвичайну витримку і волю.

А було ось як. Серпневого дня Петро Мазурик збирав льон неподалік від річки Турії. Працював на малій швидкості. По звуку льонокомбайна відчув, що забився теребильний апарат. Зупинив трактора, підійшов до льонокомбайна, помітив, що бральний пас ледь-ледь тримається на шківах. Вирішив його поправити. Взяв невеличкий лом, щоб ним усунути несправність. Але швидкі оберти ременя відштовхнули метал... Не розуміючи того, що чинить, Петро поштовхом лівої ноги підтримав лом... І нога потрапила між роликами... Петро чує, як тріщить кістка, бачить кров. Зупинити двигуна? Та як? Він кинув ломик у хрестовину, а той відлетів, ніби трісочка. Петро зняв з правої ноги черевика, кинув під ремінь... Потім ламав металеві прути — теж кидав. А вже до коліна розтрощено кістки, пошматовано тіло. Невже кінець? Небо стало червоним...

У кишені Петра був ніж. Тупий, складаний ножик. Ним він у полі відкривав консерви, різав хліб. І оцим ножиком Петро... відрізав собі ногу. Сіпонув... і відскочив від машини. Тут же хотів стати лівою ногою на землю. І, мабуть, уперше за ці кілька хвилин боротьби за життя закричав від страшного болю. Та хто міг почути?

За кілометр звідси працював на зерновому комбайні його товариш Петро Капітула. І Мазурик вирішив їхати до нього. Заліз у кабіну трактора, взяв аптечку, перев'язав ногу, щоб зупинити кровотечу. Але ж з льонокомбайном їхати важко і Петро спустився на землю, відчепив комбайн від трактора, знову сів у кабіну... Навпростець подався до Петра Капітули. Думав тільки про одне: аби не знепритомніти. Це він згодом мені скаже: «Так довго я ще ніколи не їхав».

Капітула помітив: щось негаразд. Зупинив роботу, кинувся назустріч тракторові, що на всіх парах мчав до нього. Побачивши закривавленого Мазурика, він заціпенів. Сів до товариша в кабіну, а руки не слухались. Мазурик сам увімкнув передачу, встиг сказати: «Мерщій...»

І знепритомнів.

У сільській дільничій лікарні Петру надали першу допомогу. Відправили в Камінь-Каширську районну лікарню. І відразу — на операційний стіл.

Через кілька днів я був у лікарні, зустрічався з Петром. Біля тумбочки стояли дерев'яні милиці. Їх принесла синові мама, щоб учився ходити. Потім у мене була розмова в райкомі партії, де мені порадили про цей випадок не писати, мовляв, сам винен — порушив техніку безпеки. Суворим тоном було сказано: «Нас неправильно люди зрозуміють».

Та все ж матеріал про цей незвичайний випадок з'явився в обласній газеті.

А років через два я ще раз бачився з Мазуриком у Луцьку. Він приїхав в обласний центр — шукав, хто б міг зробити протез. Чув, що це роблять в одному з дослідних інститутів Харкова. Тільки потрібне було спеціальне направлення облздороввідділу. І ми разом з ним ходили до тодішнього завідувача облздороввідділом (тоді — народного депутата України) Павла Віцяка. Він допоміг. Відтоді я нічого не знав про Петра Мазурика. І ось лист. Захотілося зустрітися. Як склалась його подальша доля?

Я вирушив у Велимче. Це — глибинка Полісся, далеко від Луцька. Надворі холодний вітер, дощ. У селі — болото по коліна. Я попросив одну жіночку показати, де живе Петро Мазурик. Вона охоче погодилася провести мене городами.

— Петро — відомий у нашому селі чоловік, — розповідала провідниця. — Ми обрали його депутатом районної Ради. Гарна сім'я у нього. Дружина Олена працює медсестрою у місцевій школі. Двоє дівчаток виховують...

А ось і його дерев'яна хата. Стукаю у двері. Тихо. Заходжу у сіни. Пахне яблуками і капустою. Старшого віку жінка відчиняє двері... За столом сидить чорнявий молодий чоловік. Петро? Він посміхається, йде мені назустріч...

— А ви посивіли, — каже несподівано. — І я постарів за ці роки.

На стільці лежить газета «Голос України». Петро перехоплює мій погляд.

— Побачив ваше прізвище в газеті і вирішив привітати зі святом, — каже, ніби виправдовується.

Марія Іванівна, мама Петра, розповіла, як у перші місяці після лікарні він стругав протези з дерева, як часто від ходіння на них кровоточила нога, не міг потім спати.

— Хлопці на танці ходять, а я... Так мені від того було тяжко, — пригадує Петро. — А на весіллях я все-таки танцював. Потім днів два-три мучився, не виходив з хати.

Довго ми балакали. Не все просто було в Петра. Духом занепадав, розчаровувався в людях. Але — вистояв. Ходити було важко, потрібен був транспорт. Купив мотоцикла. А їздити не може, нема посвідчення. На курси шоферів не приймають — каліка. І довелося йти на обман. Просив лікарів, щоб дали йому довідку, що здоровий. Домігся свого. А потім вирішив учитися на інженера-механіка у Львівському сільськогосподарському інституті. І знову потрібна довідка про стан здоров'я. Прохання, умовляння... За шість років навчання в інституті так ніхто і не знав, що студент Петро Мазурик ходить з протезом.

Він більше десяти років працює в рідному господарстві інженером з техніки безпеки, а з недавнього часу ще й завідує ремонтною майстернею.

Ми вийшли з хати на велике подвір'я. Петро похвалився, що має власного трактора. Недавно з дідом Іваном вони побудували великий гараж. Є власні плуги, борони, інша техніка. У власному користуванні — майже два гектари землі. Неподалік від двору Петро показав невеличкий ставок.

— Крім риби, вирощую тут раків, — не без гордості розповідав. — Дочки Оля і Таня корм їм підсипають. Знаєте, величенькі виростають...

У мене таке відчуття, що Петро Мазурик — щаслива людина. Але коли ми прощалися, він із сумом сказав:

— Маю проблеми з протезом. Нема де замовити, а до того ж — дорогий дуже. Та живу надією, що буде ліпше. Правда, мусить бути ліпше?

Волинська область.

Валерій ІНЮТИН

НА ХУТОРІ ВЕСЕЛОМУ ЖИВЕ ВЕСЕЛИЙ ГЕНЕРАЛ

Оселився на хуторі Веселому Менського району Чернігівської області відставний генерал Михайло Якович Артамонов. Під час Великої Вітчизняної війни воював на Курській дузі, визволяв Україну, Білорусь і Чернігівщину теж.

На хутір приїхав разом із дружиною Валентиною Петрівною. Тут її рідне гніздо. Батьків уже, правда, немає, і тільки яблуневий сад, малина, вишня, фотографії на стінах під склом нагадують про них. Дехто називає подружжя фермерами, дехто дивується, мовляв, що за люди: поміняли місто на село.

Нещодавно побував я у Веселому. Йшов, роздивлявся: і справді, все тут, як на хуторі.

Мені пощастило. Щойно відкрив хвіртку, а назустріч хазяїн Михайло Якович. Він якраз скупався у ставку.

— Кожного дня, починаючи з ранньої весни і до морозів, купаюся, — розповідає 73-літній генерал. — Хвороби мене бояться, — додає жартома.

У дворі генеральського подружжя, як у всіх у селі, є кози і кабанчики, птиця, кролі.

— Все, що бачите, — каже Михайло Якович, — це те, що на зиму залишили. Чимало живності забили. Буде що їсти і нам, і дітям, і внукам. Та й друзів пригостимо

Село є село. Хто підтримує генеральську сім'ю, хто заздрить, мовляв, пенсії їм мало. Не розуміють головного: людина без праці — як без рук.

— Виріс я у багатодітній сім'ї. Одинадцятеро нас було, і кожен був при ділі. Подобається нам на хуторі. Тут і доживатимемо віку. А поки сили є, господарство вестимемо. У скрутний час воно — неабияка підмога, — каже Михайло Якович.

Отак і живе на хуторі генерал. Людина не гордовита, проста, чуйна, а до всього — й весела.

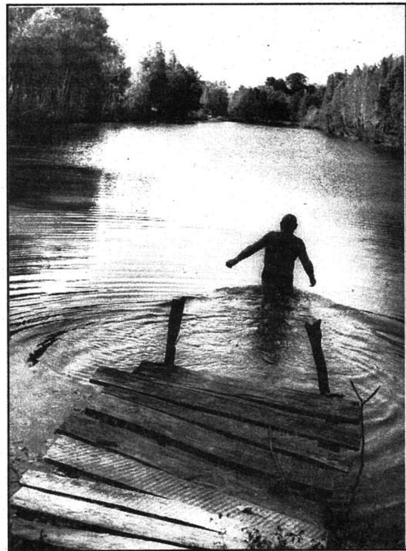

Фото автора.

Віталій БЕЗНОСЮК, президент корпорації «Укрзовнішінтур»

КРІЗЬ ПРИЗМУ ТУРИЗМУ

Природні ресурси України у розвитку внутрішнього і міжнародного туризму можуть відігравати важливу роль як для держави, так і для самої інфраструктури цієї галузі. В якому ж стані наші справи тут нині?

За оцінкою фахівців Кримський і Карпатський природні заповідники, як і в цілому ці регіони, викликають великий інтерес туристів. Безумовно, заповідники «Хомутівський степ», «Кам'яна Могила» Запорізької області, «Велико-Анадольський ліс» Донецької області, дендропарки «Софіївка» (Умань), вікові парки в с. Качанівка Чернігівської області та у смт. Тростянець Сумської області мають неабияке значення у туристичному аспекті. Інша річ, наскільки ми готові приймати гостей.

Окремим осередком серед природних перлин України є унікальний куточок — «Асканія-Нова» Херсонської області. Заповідник знаходиться на терені надзвичайно красивого кипчаково-ковилового степу. Цей край може бути щедрим валютним немисливським показовим туристичним об'єктом.

Природні умови Причорномор'я в цілому сприятливі не тільки для розвитку існуючих видів туризму, — відпочинок та лікування, але й туристичного полювання.

Тут багато видів звірів та птахів. Як правило, ці види підлягають відстрілу місцевими мисливцями під час мисливського сезону (до чотирьох місяців на рік). Цікаво, що у деяких країнах (Італія, Туреччина) на багато видів птахів, які гніздяться у нас, полювання проводиться (звичайно за валюту) для мисливців-іноземців протягом 5–8 місяців.

На мій погляд, це питання в Україні абсолютно не вивчене фахівцями з туризму. У той же час у Європі з'явилась змога для відкриття нових турмаршрутів. В першу чергу, це викликано практичною ліквідацією мисливських валютних угідь у колишній Югославії. За часів стабільності щорічно до бюджету цієї країни надходило від такого виду туризму до 46–50 млн. доларів. (В останні роки Україна отримує щорічних валютних надходжень від туристичної діяльності в середньому біля 15 млн. доларів). Але для того, щоб до нас їхали із бажанням, потрібно буде багато зробити. Хоча основне за нас зробила природа-матінка. Адже край такий незрівнянний та красивий не кожному народові даний.

На мою думку, для охоплення на належному рівні всіх питань інфраструктури туризму потрібна велика підготовча спільна праця регіонів і відповідної структури у столиці, яка була б об'єднуючою у галузі туризму.

Адже саме з цього починали сьогоднішні гіганти світового туристичного бізнесу: «ІФІ Тревел» (США), «Хог Робінсон Тревел» (Англія), «Холланд інтернасіональ» (Нідерланди) — коли ними спочатку було піднято питання щодо всебічного розвитку галузі туризму у своїй країні з обов'язковою подальшою міжнародною інтеграцією. Уряди цих країн підтримали ініціативу та надали мінімально обов'язкову допомогу.

Як наслідок, через 8 років виникла потреба вже у міжнародному об'єднанні цих структур. П'ятилітня праця цього об'єднання призвела до вагомих чинників. Це підтверджується щорічним обігом турпослуг в обсязі двох мільярдів доларів.

Певен, що природно-кліматичні умови ні в США, ні в Британії, не кажучи вже про Нідерланди, не кращі, ніж у нас. Але потрібні рішучі, професійні дії як з боку держави, так і з боку керівників туристичної галузі.

Адже видно по всьому, що ми відстали і в цьому навіть від Латвії, Литви, Туркменистану та Росії. Обмін думками та відповідними матеріалами з російськими колегами свідчить про значне збільшення в останні роки об'ємів туристичних послуг не тільки у Санкт-Петербурзі, Москві, але й у віддалених регіонах. Яскравим прикладом може бути Волга.

Як відомо, Україну перетинає не менш відома людству річка. Світова практика свідчить, що річкові круїзи та круїзи типу ріка — море надають широку можливість для знайомства гостей країни з історичними надбаннями, обміну у питаннях сільськогосподарського та промислового виробництва і таке інше. Звичайно, такі круїзи приносять державі пряму фінансову вигоду. На жаль, практично на всьому протязі Дніпра працює за міжнародними мірками єдина туристична фірма «Червона Рута». Багато ж підприємств, які також бажають це робити, частенько просто не можуть нічого вдіяти через матеріальну скруту, відсутність знань і міжнародних зв'язків. Але все-таки, якщо дніпровські круїзи є, то по інших річках України практично нічого не робиться.

Постає необхідність відпрацювання, разом із Укррічфлотом та регіонами, спільних дій у цьому напрямку: по створенню нових туристичних об'єктів у дельтах Дністра, Дунаю, Ворскли, Сули, на Кінбурській косі.

У роботі із іноземними та українськими туристами може використовуватись біля трьох тисяч пам'ятників культури, історії та архітектури, які знаходяться під охороною держави.

Ні в якому разі не можна також допустити, щоб ці об'єкти лишились осторонь від туристичних маршрутів. На жаль, на терені всієї України лише у 14 обласних центрах існує готельне господарство, яке лише умовно, враховуючи його якісний стан, відповідає міжнародним вимогам для прийому іноземних туристів. При цьому були «забуті» такі «колиски» української нації, як Чернігів, Черкаси, Дніпропетровськ, Івано-Франківськ та Житомир.

Все це призводить до роздумів щодо поділу України на перспективні і неперспективні регіони у галузі туризму. А саме так сталося не за часів її державності.

В першу чергу потрібно залучити бажаючих (а таких достатньо саме для цієї галузі) інвесторів до розробки проектно-кошторисної документації по будівництву готельних комплексів, які б відповідали міжнародним вимогам. Зважаючи на ті умови, в яких знаходиться економіка України, і на швидкість повернення вкладених коштів в галузь туризму, переконаний, що цей захід, в разі його реалізації, принесе відчутні наслідки позитивного характеру вже через 4–5 років. Вже сьогодні треба проводити реконструкція та капітальний ремонт багатьох об'єктів туристичної галузі, створювати власну національну школу із різними ступенями підготовки кадрів, відпрацьовувати комплексну транспортну модель з урахуванням її забезпечення паливно-енергетичними ресурсами. Розвиток цієї галузі неможливий також без організації єдиної системи зв'язку. Обов'язковим є також вирішення всіх питань, які накопичились у сфері послуг.

Таким чином, якщо ми чогось варті (під словом ми я розумію працюючих у галузі туризму), то давайте всі разом доведемо це своїм розумом та плідною працею.

З варяг у греки і так далі

У Києві відбулося засідання Міждержавної ради з туризму країн СНД.

Тут відзначалося, що нинішня політична та економічна ситуація призвела до кризи в царині міжнародного туризму, тож треба врятувати популярні серед зарубіжних мандрівників туристичні маршрути, що пролягали колись просторами СРСР.

Учасники засідання домовилися провести у нинішньому році в Києві Перший міжнародний турсалон «СНД — відродження туризму».

Тим часом Президія Верховної Ради України розглянула проект Закону про туризм.

Вл. інф.

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

«Я поставлю пам'ятник свині»

Поки що це мрія. Але директор Полтавського науково-дослідного інституту свинарства академік Валентин Рибалко переконаний, що вона здійсниться. Звісно, коли будуть кошти. Тим часом на його робочому столі два талісмани: іграшкові фігурки Собаки й Свині — символи років минулого і нинішнього. Бо якщо багато хто з нас хрюшку полюбляє лише у вигляді сала, то для Валентина Павловича і його колективу ця тварина — об'єкт багаторічних наукових досліджень. Отож, погляд на свиню не гурмана за новорічним столом, а фахівця-вченого.

Найперше, полтавський НДІ свинарства єдиний такий не лише в Україні, а й у СНД. Нещодавно тут вивели нову породу свиней — полтавську білу. Відрізняється вона тим, що дає менше... сала. Виявляється, це досить суттєво, бо у світі існує тенденція до збільшення виробництва саме м'ясної свинини. І лише в Україні свиней годують дуже довго, а відтак і споживають багато сала. Хоча й це аж ніяк не трагедія. Навпаки, свинина досить корисна, навіть радіонукліди виводить з організму краще, аніж інші види м'яса. І сало також поживне. Проблема в тому, аби досягти світових стандартів відгодівлі свиней. І, зрозуміло, не допустити спаду поголів'я. Над їх розв'язанням працює як колектив НДІ (а його потенціал досить солідний — 7 докторів наук і 54 кандидати), так і полтавський селянин. Останній уперто, попри всі економічні негаразди, «тримається свині» і вирощує її до сорока відсотків від ринкового валу. Це, власне, і вселяє надію, що цього року з голоду не помремо.

Полтавська область.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Фортеці України: Хотинська

Петро Сагайдачний: «... За чим би наука тривати могла вічні і потомні часи...»

Розповідь про південноукраїнську твердиню — Хотинську фортецю закономірно почати зі слів гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, що сказані ним при передачі майже всіх своїх коштів Києво-Могилянській академії. Помираючи від ран, одержаних у Хотинській битві, гетьман думав про майбутнє України, а воно перш за все — в утвердженні її інтелектуальної потуги, бо, як сказано в Біблії, «На початку було Слово...»

1620 року під Хотином вкотре рятували Польщу українські козаки. «Понад 60 гармат гриміло безперервно, небо палало, а повітря почорніло від диму, земля дрижала, стогнали ліси, скелі розпадались на шматки... Не можна виразити в точності, з яким запалом і мужністю або швидше відчайдушністю билися обидві сторони», — так Я. Собеський описував цей день в «Історії Хотинського походу 1621 року».

Зрозуміло, що виникали фортеці на перехресті світових доріг, що об'єднували народи. «Град на Дністрі ріці Хотень», — говориться в одному з давньоруських літописів. Спочатку тут виникає дерев'яне укріплення, а пізніше — кам'яне. У другій половині XIV сторіччя Хотин увійшов до складу Молдавії. Стіни фортеці розширили до 5 метрів, підвищили до 40. На архітектуру споруди вплинув готичний стиль, щоправда в молдавській інтерпретації. До західної вежі прилягає княжий палац, до східної — церква. Є на території фортеці й приміщення для воїнів, підвали, криниця, водогін. Все свідчить про високу культуру місцевих будівельників.

У XVI сторіччі Хотинська фортеця підпадає під владу Польщі. А 1620 року її захопили турецькі війська. Кривава битва примусила ворогуючі табори укласти мир, що прирівнювався до поразки турків. Під час національно-визвольної війни 1648–52 років, які вела Україна, двічі в Хотині були війська Б. Хмельницького. Гетьман чудово розумів значення Хотинської твердині, адже в ній одночасно могли перебувати до 60 тисяч воїнів, близько 200 гармат, влаштовані склади, майстерні. Фортеця мала четверо воріт: Кам'янецькі, Яссьці, Бендерські та «ворота допомоги».

Після приєднання України до Росії Хотинська фортеця стає предметом воєнних суперечок між росіянами та турками. 1739 року Росія захоплює Хотин, чому присвятив свою оду М. Ломоносов. Значні битви провела Росія під Хотином і в 1768, 1787 та 1807 роках. Досі в Петербурзі зберігається ключ від Хотинської фортеці, захоплений росіянами в 1787 році. Бухарестським мирним договором Хотин остаточно відійшов до Росії (після російсько-турецької війни 1806–1812 рр.).

Сьогодні Хотинська фортеця, як символ боротьби нашого народу за незалежність і свободу, стоїть на південних рубежах України. Не тільки П. Сагайдачний розглядав її як свій форпост. Б. Хмельницький, утверджуючи українську державність, надавав Хотину великого значення. Тут бував його син Тиміш, якому батько доручив дбати про українсько-турецькі кордони. В цьому краї, в Сучаві (тепер Румунія) він і загинув, що, очевидно, різко вплинуло на історичну долю України — після Б. Хмельницького нікому було продовжити його велику справу.

Не випадково ми почали розповідь про Хотинську фортецю зі спогаду П. Сагайдачного. Фортеці будуються з каменю, призначені вони розбудувати нашу історичну пам'ять — основу духовності.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Про дітей, клуби, збірну...

На черговому засіданні виконкому Федерації футболу України було розглянуто чимало цікавих питань, розв'язано ряд принципових проблем.

Віце-президент ФФУ Євген Котельников коротенько підбив підсумки першого кола чемпіонату і першостей країни. Окрім цього він загострив увагу на тому, що вже незабаром у нас виникне проблема тренерських кадрів. Клуби тепер незалежні, кадри підбирають на свій розсуд. От і виходить повна неконтрольованість.

— І все ж, — сказав Євген Петрович, — постараємося переконати президентів клубів, що працювати тренером може виключно той, хто матиме ліцензію. Так роблять у всьому світі.

Велику увагу присутніх привернув виступ головного спеціаліста федерації Олександра Козаченка, який відповідає за дитячо-юнацький футбол. І тут нам є над чим подумати. Уже набридло говорити про відсутність елементарних умов для занять дітей футболом. Немає м'ячів, форми та інвентаря, коштів на змагання. Але без дитячо-юнацького не буде майбутнього й у національного футболу.

Суддівських справ торкався Костянтин Вихров. До речі, найближчим часом буде створено Асоціацію футбольних арбітрів.

Багато проблем є й у футболістів-інвалідів. Про них розповів президент Асоціації інвалідного футболу Борис Воскресенський. Двадцять клубів розігрують чемпіонат країни серед глухих спортсменів, шість — серед ампутантів, по чотири — церебральників та інваліди Чорнобиля.

Є у наших команд помітні успіхи. Наприкінці минулого року збірна України (ампутанти) стала бронзовим призером розіграшу Кубка світу. А збірна глухих футболістів добилася права виступати в фіналі чемпіонату Європи, який почнеться 26 травня в Берліні. На шляху до вирішальної частини континентальних змагань українські футболісти обіграли збірні Польщі — 5:0 та Румунії — 4:2. А в Берліні суперниками нашої команди по підгрупі будуть збірні Нідерландів, Туреччини та Ірландії. Що ж, необхідно створити належні умови для цієї команди, допомогти їй добре підготуватися й успішно виступити.

Президент Асоціації міні-футболу України Геннадій Лисенчук наголосив на тому, що гра в залах не тільки допомагає кадрами великому футболу, а й привертає увагу молоді та вболівальників, які охоче відвідують матчі національного чемпіонату та розіграшу Кубка. Збірна України взяла участь у чемпіонаті світу серед студентів на Кіпрі. Стартували чудово, посіли перше місце в підгрупі. Але прикра нічия з бельгійцями закрила їм шлях до фіналу. Зате наші хлопці двічі в цих змаганнях обіграли бразильців.

Виконком затвердив зміни, внесені до регламенту чемпіонату. Стаття 93 розділу XI у новій редакції виглядає так:

Для переходів футболістів як неаматорів, так і аматорів з клубу в клуб незалежно, від ліг, в яких вони грають, встановлюються два трансферні періоди: перший — липень; другий — грудень—лютий (під час перерви між першим і другим колами). Причому переходи футболістів можливі тільки тоді, коли термін їхнього контракту в клубі закінчився або коли на це згодні три сторони — гравець і обидва клуби.

Було затверджено календар ігор чемпіонату та першостей країни на друге коло. У вищій лізі турнір триватиме з 4 березня по 23 червня; у першій — з 1 квітня до 2 липня; другій з 1 квітня до 3 липня; третій з 2 квітня до 2 липня. Пропущені матчі 1/8 фіналу розіграшу Кубка київське «Динамо» та «Торпедо» (Запоріжжя) зіграють 25 лютого і 1 березня. Наступні кубкові етапи пройдуть: 1/4 фіналу — 10—17 квітня, 1/2 — 8—16 травня; фінал — 28 травня.

Багато уваги було приділено й національній збірній країни. Її головний тренер Анатолій Коньков нещодавно на сторінках нашої газети вже розповідав про свої плани. Але ознайомив ще й з додатковою інформацією.

— Для успішної роботи, — сказав Анатолій Дмитрович, — треба вирішити чимало питань. Мені потрібен другий тренер, для нормального підготовчого процесу необхідне наукове забезпечення, дійова служба інформації. Строки, які залишилися до відбіркового матчу в Хорватії, обмежені. Тому звернувся до ФФУ з проханням організувати десятиденний збір. Його задовольнили. Готуватимемося в Австрії, де, можливо, зіграємо кілька товариських поєдинків з клубами. 26 березня одразу після матчу в Загребі повернемося до Києва і готуватимемося до поєдинку зі збірною Італії (29 березня). Потім дивитимемося кандидатів у матчах чемпіонату, 26 квітня зіграємо з естонцями на їхньому полі, а 11 червня у Києві прийматимемо хорватів. Після цього проаналізуємо ситуацію й визначимося, що робитимемо далі. Хоча шанси у нас дуже скромні, але на кожний матч наша команда виходитиме, як на фінальний...

На знімку: нападаючий національної збірної, один з найрезультативніших гравців чемпіонату України Тимерлан Гусейнов з одеського «Чорноморця».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

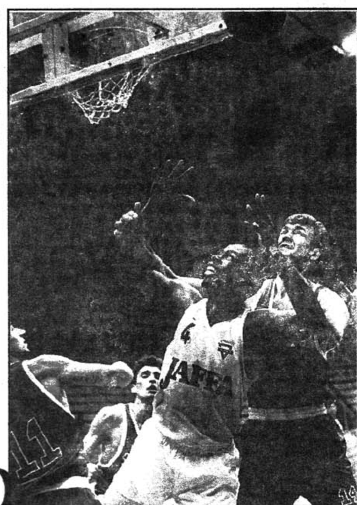
Останнім часом, схоже, розігрався лідер національного чемпіонату з баскетболу київський клуб «Будівельник-Дніпро-Інком». Особливо потужно триразовий чемпіон України зіграв удома проти свого переслідувача — донецького колективу «Шахтар-АСКО». Обидва рази гості, у складі яких відтепер виступає вже два темношкірих американських баскетболісти, були биті — 133:106 та 120:90.

Але пригадаймо, як наприкінці минулого року на своєму майданчику донеччани таки обіграли лідера. Причому поклали на лопатки чемпіонів, які в ході зустрічі мали солідну очкову перевагу, буквально на останніх хвилинах. **«Що ж сталося тоді в Донецьку?»** — ми запитали про це президента клубу «Будівельник-Дніпро-Інком», заслуженого тренера країни Зураба Хромаєва.

— З нами тоді його величність випадок зіграв злий жарт. Вигравали ж у трьох періодах 12—16 очок. На жаль, упевненість наших гравців перетворилася на самовпевненість. За це й були покарані, отримавши щигля у вигляді поразки. Причому, як на мене, цілком закономірної. Господарі за підтримки п'ятитисячного темпераментного вболівальницького хору, який розмістився на трибунах чудового палацу спорту, діяли натхненно, пристрасно, демонструючи чудові бійцівські якості.

Зураб ХРОМАЄВ:

«ШУКАЄМО СВОГО РІВЕРСА»

Той матч зайвий раз довів, що не можна сподіватися виключно на техніку, не виявляючи характеру. До речі, в Донецьку пролунав уже другий тривожний сигнал. Перший був у матчі Кубка Європи проти «Київ-Баскета», коли ми програли 27 очок. Одне слово, донецька невдача змусила замислитись.

— Сьогодні «Будівельник» — справжній лідер, грає потужно, упевнено. У його складі чимало відмінних виконавців. Хто з них, як на вас, відповідає найвищим вимогам?

— Явний лідер у команді — нападаючий Леонід Яйло, який ось уже другий сезон у нашому колективі. Багато комбінацій зав'язані саме на ньому. Адже у Леоніда — світла голова, чудові фізичні кондиції та швидкі руки. Помітно поліпшив гру останнім часом Олександр Окунський — провідний центровий в українському баскетболі. Сподіваємося на хороший потенціал Ігоря Молчанова, який помітно прогресує. Наш ветеран, досвідчений майстер, центровий Геннадій Успенський — людина емоційна. І коли добре «заведеться», грає, мов співає. Здатний гори перевертати. Хочеться, щоб додав у грі талановитий Олександр Лохманчук. Щоправда, в нинішньому сезоні його, біолаху, весь час переслідують травми та хвороби.

Особливо відзначу пару захисників: капітана команди Ігоря Харченка та Олександра Чернова. Їхні дії не такі вже й помітні, але дуже корисні.

Як відомо, «Будівельникові» довелося форсувати підготовку до старту в розіграші Кубка європейських чемпіонів. Після невдачі в матчах з грецьким «Панатінаїкосом» у грі чемпіона України настав спад. Але сьогодні команда вже оговталася, грає потужно й емоційно. Постараємося відстояти свій чемпіонський титул. А там буде нова спроба на європейській арені. Для успішних виступів і посилення гри нам конче потрібен хороший розігруючий. Ви, мабуть, пам'ятаєте зустріч «Київ-Баскета» і французького «Олімпіка» з Антиба. Гравець гостей Ріверс, як на мене, — еталон розігруючого. Цей темношкірий баскетболіст фактично зробив усю гру в другій половині зустрічі і допоміг своїм вирвати перемогу. Причому, діяв спокійно, упевнено і цілеспрямовано.

— У «Шахтарі» в нинішньому чемпіонаті почали виступати темношкірі американські баскетболісти. Чи не має «Будівельник» намірів придбати й собі таких хлопців?

— Як тренер національної збірної, я не дуже захоплююся такими запрошеннями. От побачите, вже скоро приклад донеччан наслідуватиме більшість українських елітних клубів. Отже, легіонери займатимуть місця наших молодих гравців, не даватимуть їм ходу. Втім, у цього явища є й позитивний бік. Граючи з американцями — професорами баскетболу, вдосконалюватимуть майстерність, відточуватимуть техніку й українські спортсмени. До того ж, нашим клубам, щоб успішно виступати на міжнародній арені, треба посилюватися. Зрозуміло, що наявність у командах заокеанських виконавців привертає дедалі більше глядачів у зали, де проходять матчі чемпіонату України.

— «Будівельник» завжди славився своєю ДЮСШ. А тепер дбаєте про власний резерв?

— Сьогодні в Києві «Будівельник» школи не має, бо він — приватний клуб. Нещодавно підписали угоду про спільну діяльність з баскетбольним клубом «Акора» з Чернівців, членами якого є 12 тисяч чоловік. Це здебільшого діти та підлітки від 10 до 16 років. Сподіваємося, ця нова форма співпраці принесе користь і нам, і чернівчанам, і українському баскетболові в цілому.

— Яке сьогодні матеріальне становище клубу?

— Нормальне.

— Змагання у вісімці, яка продовжує боротьбу за нагороди на другому етапі, тільки-но почалися. І все ж спробуйте назвати четвірку найсильніших команд, які змагатимуться в «плей-офі»...

— Якщо не станеться чогось надзвичайного, то до цього квартету потраплять «Київ-Баскет», «Шахтар» і «Будівельник». А от за ще одне місце поборються одеська «БІПА-Мода» та миколаївський «Корабел».

На знімку: грає «Будівельник». Крайній праворуч — центровий Олександр Окунський.

Фото Миколи БОЧКА.

Наші за кордоном

Міні-футбол. Збірна України завоювала перше місце в міжнародному турнірі, який проходив у місті Лінц-ам-Рейн (Німеччина), і в нагороду отримала красивий кубок «Артус Кап». У змаганнях брали участь 9 німецьких команд, чемпіон і срібний призер чемпіонату Бельгії і наш колектив. Після перемоги в групі збірна України в півфіналі взяла гору над найсильнішим клубом Бельгії «Кнап Аршот» — 3:1. З таким же рахунком німецький «Віссен» поступився бельгійському «Пельтрі Брі». Нарешті, в фіналі наші хлопці не залишили ніяких шансів футболістам «Віссена» — 5:1.

Кращими гравцями турніру було названо наших гравців — братів Усановських. Офіційним спонсором поїздки збірної до Німеччини була фірма «Водеяр» з Кременчука, яку очолює Володимир Мільченко.

Баскетбол. Черговий матч розіграшу Кубка Європи клуб «Київ-Баскет» проводив у грецькому місті Салоніках. Суперником наших баскетболістів був лідер турніру клуб «Іракліс». Господарі виявилися сильнішими — 98:66. Але слід зазначити, що через травми провідних гравців, кияни не змогли виступити найсильнішим складом.

А сьогодні в залі «Меридіан» о 16.00 в матчі чемпіонату країни «Київ-Баскет» прийме «Будівельника».

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

У майстри ніколи не пізно

Не станемо сперечатись, унікальний це випадок чи ні, було щось подібне чи сталося вперше, але неперечний факт очевидний: дніпропетровець Олександр Гайда разом з вітаннями з нагоди його 65-річчя приймав і вітання з нагоди присвоєння йому звання майстра спорту.

Олександр Іванович вісімнадцятилітнім, як поступив на трубопрокатний завод у Дніпропетровську, так і відпрацював на ньому весь свій вік — вальцювальником в одному й тому цеху безшовних труб, на одному й тому ж прокатному стані, в одній і тій бригаді. Водночас ще в молодості захопився шашками, брав участь у численних змаганнях і турнірах, виборював титули чемпіона міста й області.

А вийшовши на пенсію та зумівши зберегти відмінне здоров'я, Олександр Гайда ще більше часу почав присвячувати своєму захопленню. І досить швидко впорав нормативи кандидата в майстри спорту. А на престижному міжнародному турнірі з російських шашок у Криму 65-річний Олександр Іванович здобув «бронзу», випередивши багатьох значно молодших від себе суперників. Це й послужило підставою для присудження ветерану звання майстра спорту України.

Дніпропетровськ.

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест»

ОЛБІ·УКРАЇНА
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

I. Відомості про інвестиційний фонд

Повне найменування інвестиційного фонду: закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд Олбі- Інвест».

Скорочене найменування інвестиційного фонду: АТ «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест».

Організаційно-правова форма інвестиційного фонду: акціонерне товариство закритого типу, юридична особа.

Тип інвестиційного фонду: закритий інвестиційний фонд, створений на строк 3 роки.

II. Інвестиційна декларація

1. Акціонерне товариство «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест» є закритим інвестиційним фондом.

Місцезнаходження: м.Київ, вул. П.Лумумби, 4-б.

Розмір статутного фонду — 10 500 000 000 крб.

2. З метою одержання доходу, надійного вкладення залучених коштів, підтримки їх ліквідності, фонд здійснює інвестиції в короткострокові грошові зобов'язання, в тому числі депозитні сертифікати, строкові депозити, валюту, банківські векселі компаній та фірм, інші короткострокові зобов'язання, а також в акції та облігації вітчизняних і іноземних підприємств, в об'єкти приватизації, в паї і нерухомість, а також в інші активи.

3. Предмет діяльності фонду:

комерційна діяльність з цінними паперами

інвестиційна діяльність, тобто вкладення коштів та майнових приватизаційних сертифікатів, що знаходяться на спеціальних приватизаційних рахунках, в акції та інші цінні папери підприємств та організацій.

4. Фонд не має права:

— випускати облігації та векселі;

— купувати більш як 5 відсотків цінних паперів одного емітента і інвестувати понад 10 відсотків своїх цінних паперів в одного емітента, крім інвестування в облігації внутрішніх державних позик, зобов'язання державної скарбниці та інші цінні папери, одержання доходів за якими гарантовано Урядом України;

— тримати в цінних паперах менш як 70 відсотків активів інвестиційного фонду;

— купувати інвестиційні сертифікати іншого інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії;

— займатися представницькою діяльністю з приватизаційними паперами;

— брати банківський кредит, крім випадків використання цього кредиту для викупу відкритим фондом своїх інвестиційних сертифікатів;

— здійснювати інвестиції в цінні папери, емітентом яких є афілійована особа інвестиційного фонду;

— видавати майнові гарантії, забезпечені майном фонду для третіх осіб, укладати договори застави;

— купувати цінні папери повних та командитних товариств.

5. Фонд не має права створювати будь-які спеціальні або резервні фонди.

6. Для здійснення спільного інвестування фонд емітує інвестиційні сертифікати, які пропонуються для розміщення серед Учасників, на загальну суму 157 500 000 000 крб.

Емісія інвестиційних сертифікатів здійснюється після реєстрації їх випуску в порядку, передбаченому чинним законодавством.

7. Інвестиційні сертифікати можуть бути придбані за кошти Учасників та приватизаційні папери.

8. Кошти, отримані від Учасників, фонд інвестує в цінні папери та купує нерухоме майно, частки та паї, що належать державі в майні господарських товариств під час приватизації.

9. Номінальна вартість одного інвестиційного сертифіката становить 1 050 000 крб., що дорівнює номінальній вартості однієї акції, яка належить Засновникові. Учаснику може видаватися сертифікат на сумарну вартість інвестиційних сертифікатів.

10. Загальна кількість інвестиційних сертифікатів, випущених фондом — 150 000 шт. Всі інвестиційні сертифікати — на пред'явника.

11. Інвестиційні сертифікати підлягають вільному перепродажу.

12. За рахунок коштів фонду виплачується винагорода інвестиційному керуючому, що здійснює управління активами фонду; депозитарію за надання послуг по збереженню, обслуговуванню операцій та обліку руху активів фонду; покриваються витрати за послуги аудиторів.

13. Продаж інвестиційних сертифікатів здійснюється інвестиційним керуючим. Інвестиційний керуючий додатково може залучати агентів для розповсюдження цінних паперів фонду. Інвестиційні сертифікати не можуть продаватися за ціною, нижчою від номінальної.

14. Фонд обслуговує власників приватизаційних паперів із такими обмеженнями:

— інвестиційні сертифікати підлягають викупу фондом не раніше закінчення терміну використання приватизаційних паперів;

— Учасникам фонду не гарантується фіксований розмір дивідендів.

15. Приватизаційні папери, які перебувають у власності фонду, підлягають індексуванню у разі загальної індексації приватизаційних паперів.

16. Фонд має право здійснювати додаткову емісію інвестиційних сертифікатів у 50-разовому розмірі до обсягу прийнятих для розміщення приватизаційних паперів у порядку, визначеному фондом державного майна та Міністерством фінансів України.

17. Прибуток фонду підлягає розподілу між Засновниками та Учасниками у вигляді дивідендів.

18. Дивіденди Учасникам Фонду виплачуються за підсумками фінансового року не пізніше одного місяця після проведення чергових Загальних зборів Засновників.

Розмір дивіденду на один інвестиційний сертифікат не повинен бути меншим від розміру дивіденду на одну акцію Засновника фонду.

19. Інформація про місце і строк виплати дивідендів Учасникам публікується в пресі.

III. Дані про емісію інвестиційних сертифікатів

Сума випуску інвестиційних сертифікатів:

157 500 000 000 (сто п'ятдесят сім мільярдів п'ятсот мільйонів) карбованців. Випускається 150 000 інвестиційних сертифікатів на пред'явника номіналом 1 050 000 (один мільйон п'ятдесят тисяч) карбованців кожен.

День початку продажу — 10.02.1995 р. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу:

за грошові кошти — 1 100 000 крб.; за приватизаційні папери — 1 100 000 крб.;

Максимальна кількість інвестиційних сертифікатів, дозволена для придбання одним інвестором: необмежено.

Обмеження у придбанні приватизаційних сертифікатів для окремих категорій юридичних осіб немає, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

IV. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів

На загальну суму статутного фонду, що становить 10500000000 (десять мільярдів п'ятсот мільйонів крб) акціонерним товариством «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест» випущено 10000 (десять тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 1050000 крб (свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 294/1/94 від 27.07.94 р.). Зазначені акції розподілені між засновниками інвестиційного фонду.

V. Відомості про засновників

Юридичні особи:

1. Українсько-американське спільне підприємство «Конс», у формі товариства з обмеженою відповідальністю, Україна, м. Київ, вул. П.Лумумби, 4-б.

2. Концерн «Олбі», у формі закритого акціонерного товариства, Росія, м. Москва, Мала Колгоспна площа, 8.

3. Українсько-російсько-американське відкрите акціонерне товариство «Олбі- Україна», Україна, м. Київ, вул. П.Лумумби, 4-б.

4. Закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія Олбі-Універсал», Україна, м. Київ, вул. П.Лумумби, 4-б.

Частки кожного із Засновників у Статутному фонді складають:

— українсько-американське спільне підприємство «Конс» — 2%,

— концерн «Олбі» — 20%,

— українсько-російсько-американське відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна» — 75 %,

— закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія Олбі-Універсал» — 3%.

VI. Органи управління

Спостережна рада фонду:

Бесєдін Василь Федорович, паспорт V-МА № 519049, виданий 21 липня 1979 року ВВС Дніпровського райвиконкому м. Києва.

Перелік посад за останні три роки:

1992–1993 р. — перший заступник директора науково-дослідного економічного інституту Міністерства економіки України;

1994 р. — директор науково-дослідного економічного інституту Міністерства економіки України.

Частка у статутному фонді відсутня.

Бойко Григорій Денисович, паспорт VI-ЕД № 733342, виданий 2 серпня 1979 р. ВВС Жовтневого райвиконкому м. Ворошиловграда.

Перелік посад за останні три роки:

1992 р. — головний інженер авіатехнічної бази;

1993 р. — генеральний директор малого приватного підприємства «Пеленг»;

1994 р. — голова правління АКБ «Інтербанк».

Частка в статутному фонді відсутня.

Капустін Анатолій Дмитрович, паспорт VII-МА № 556714, виданий 9 квітня 1981 р. ВВС Московського райвиконкому м. Києва.

Перелік посад за останні три роки:

1992–1994рр. — генеральний директор акціонерного товариства «Укоінвест».

Частка у статутному фонді відсутня.

VII. Відомості про інвестиційного керуючого інвестиційного фонду

Повне найменування: Закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія Олбі-Універсал».

Місцезнаходження: м. Київ, вул. П.Лумумби, 4-б.

Номер і дата державної реєстрації: свідоцтво № 21572953 від 26 жовтня 1994 року.

Банківські реквізити: р/р 3467370 в АКБ «Інтербанк», МФО 300216.

Склад засновників:

— юридичні особи:

відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна», — частка в статутному фонді акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест» становить 75 відсотків;

мале приватне підприємство «Пеленг», — частки в статутному фонді Інвестиційного фонду не має;

мале приватне підприємство «Порив», — частки в статутному фонді Інвестиційного фонду не має;

товариство з обмеженою відповідальністю «Конс», — частка в статутному фонді Інвестиційного фонду становить 2 %;

мале приватне підприємство «Карат-ЛМ», — частки в статутному фонді Інвестиційного фонду не має;

акціонерне товариство «Укоінвест», — частки в статутному фонді Інвестиційного фонду не має;

мале приватне підприємство «Торос», — частки в статутному фонді Інвестиційного фонду не має;

— фізичні особи — Кириленко Георгій Володимирович, Момот Ігор Володимирович, Семенюк Валерій Сергійович, Мотрій Любов Миколаївна.

Всі вищезазначені фізичні особи часток у статутному фонді акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест» не мають.

Номер та дата дозволу на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів: № 524 від 20 грудня 1994 р.

Частка інвестиційного керуючого у статутному фонді емітента — 3%.

Угод на управління з іншими інвестиційними фондами не укладено.

Перелік афілійованих осіб: відкрите акціонерне товариство «Олбі-Україна».

VIII. Відомості про депозитарій

Повне найменування: Акціонерний Київський народний банк.

Місцезнаходження: м. Київ, вул. Золотоворітська, 11.

Номер і дата державної реєстрації: свідоцтво НБУ № 15 від 30. 12. 93р.

Банківські реквізити: р/р 700161807 в обласному управлінні НБУ, МФО 321024.

Склад засновників: виробничі об'єднання «Технопромбуд», «Київпромбудкомплект», фірма «Триплет», фірма «Сігма», АТ «Агромаш».

Інші інвестиційні фонди, з якими укладено договори про управління: взаємний фонд «Явір» інвестиційної компанії «Агропромінвест», інвестиційний фонд «Орач».

Дозвіл на здійснення діяльності, як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії № 23 від 13.06.1994 р.

IX. Права власників інвестиційних сертифікатів

Власники інвестиційних сертифікатів мають право на отримання дивідендів, а також на отримання частки майна пропорційно кількості інвестиційних сертифікатів у випадку ліквідації інвестиційного фонду. Власники мають також право вільно здійснювати відчуження (продавати, дарувати, міняти) інвестиційного сертифіката. Інвестиційний сертифікат підлягає обов'язковому викупу фондом після закінчення терміну використання приватизаційних паперів.

X. Відомості про аудитора фонду

Аудиторська фірма «Двєн», м. Київ, вул. Грушевського, 4, к. 716, тел. 228-43-83. Директор: Литовська Н.М.

Ліцензія: серія АБ № 000263 Аудиторської палати України від 19 липня 1994 року.

Інформацію про випуск інвестиційних сертифікатів закритого акціонерного товариства «Інвестиційний фонд Олбі-Інвест» затверджено зборами засновників (протокол № 6 від 26.12.94 року).

Заступник Голови Правління Л.М.МОТРІЙ.

Арбітражним судом Львівської області (290004, м. Львів-4, вул. Винниченка, 3) порушено справу № 2/701 про визнання банкрутом малого приватного підприємства «Комет» (юридична адреса: 290058, м. Львів-58, вул. 700-річчя Львова, 15/12, розрахунковий рахунок № 000468460 в комерційному банку «Львів»).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражним судом Львівської області (290004, м. Львів-4, вул. Винниченка, 3) порушено справу № 2/698 про визнання банкрутом Приватного малого підприємства «Таня» (юридична адреса: 290058, м. Львів-58, вул. 700-річчя Львова, 1/18, розрахунковий рахунок № 468578 в Залізничному відділенні Промінвестбанку м. Львова).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражним судом Львівської області (290004, м. Львів-4, вул. Винниченка, 3), порушено справу № 2/624 про визнання банкрутом ТзОВ — Спільного українсько-югославського підприємства «Мелбат-Львів» (юридична адреса: 290019, м. Львів-19, вул. Заводська, 31, розрахунковий рахунок № 467114 в Сихівському відділенні Промінвестбанку м. Львова).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Інформація про випуск акцій третьої емісії

акціонерним товариством відкритого типу Народна Інвестиційна Компанія «Приватизація»

I. Характеристика емітента

1. Повне найменування: акціонерне товариство відкритого типу Народна Інвестиційна Компанія «Приватизація».

2. Юридична адреса: Україна, м. Львів, вул. Замарстинівська, 85.

3. Дата та підстава заснування: рішення загальних зборів акціонерів акціонерного товариства відкритого типу Народна Інвестиційна Компанія «Приватизація» від 20.01. 1994 р., протокол № 1.

4. Розмір статутного фонду: 4 258 340 000 (чотири мільярди двісті п'ятдесят вісім мільйонів триста сорок тисяч) карбованців. Статутний фонд сплачений повністю.

5. Предмет діяльності:

— залучення для подальшого інвестування грошових коштів та майна юридичних і фізичних осіб, отриманих шляхом випуску власних цінних паперів;

— вкладання майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності;

— діяльність з випуску цінних паперів;

— комісійна діяльність з цінними паперами;

— комерційна діяльність з цінними паперами;

— проведення всіх видів брокерських і дилерських операцій на фондових біржах України, зарубіжних країн;

— спільне інвестування шляхом заснування закритих і відкритих взаємних фондів;

— здійснення комплексу послуг, пов'язаних з приватизацією підприємств, що змінюють форму власності;

— валютні операції, пов'язані з статутною діяльністю товариства;

— операції з нерухомістю;

— консалтинг.

6. Баланс АТ НІК «Приватизація» станом на 01.10.1994 р.

АКТИВ	(млн. крб.)
1. Основні засоби	27,045
2. Нематеріальні активи	0,468
3. Виробничі запаси	39,383
4. Довгострокові фінансові вкладення	5179,348
5. Витрати майбутніх періодів	144,463
6. Розрахунки з дебіторами	26,982
7. Каса	0,069
8. Розрахунковий рахунок	55,000
Разом по активу	**5472,758**
ПАСИВ	
1. Статутний фонд	4258,340
2. Резервний фонд	31,127
3. Спеціальні фонди й цільове фінансування	550,732
4. Прибуток	359,911
5. Розрахунки з кредиторами	272,648
Разом по пасиву	**5472,758**

7. Чисельність службовців та основні професійні дані про керівних працівників:

Чисельність службовців — 45 чоловік.

Президент АТ НІК «Приватизація» — Лозинський Юрій Теодорович, освіта вища, інженер-електротехнік, кандидат технічних наук, стаж роботи 31 рік.

Голова правління — Пізіо Артур Олександрович, освіта вища, радіофізик, стаж роботи 21 рік.

Заступник голови правління — начальник управління по роботі з цінними паперами — Большаков Юрій Антонович, освіта вища, інженер АСУ, стаж роботи 26 років.

Заступник голови правління — начальник фінансово- інвестиційного управління — Піщухін Микола Костянтинович, освіта вища, економіст-бухгалтер, стаж роботи 22 роки.

Головний бухгалтер — Площанський Валерій Михайлович, освіта вища, інженер-економіст, стаж роботи 6 років.

II. Опис ділової активності емітента

8. Компанія проводить діяльність:

— з розвитку національного ринку цінних паперів ;

— з інвестування суб'єктів підприємницької та інших видів діяльності за рахунок залучених коштів громадян та юридичних осіб шляхом випуску власних цінних паперів;

— із спільного інвестування прогресивних технологій та виробництва за рахунок залучених коштів юридичних та фізичних осіб, а також приватизаційних коштів населення України;

— з участі у приватизації та роздержавленні підприємств.

Компанією для здійснення спільного інвестування створено закритий взаємний фонд «Галичина».

III. Дані про емісію

9. Дата прийняття рішення про випуск цінних паперів: 5 серпня 1994 р., протокол № 2 загальних зборів акціонерів акціонерного товариства відкритого типу Народна Інвестиційна Компанія «Приватизація».

10. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії: інвестування найбільш перспективних і рентабельних галузей економіки, участь у приватизації й роздержавленні підприємств.

11. Вид і категорії акцій: прості та іменні.

Умови розпорядження акціями:

— реалізація (переуступка) акції здійснюється на підставі попередньої згоди правління компанії в порядку, передбаченому діючим законодавством і статутом компанії. Переважне право на придбання акцій по номінальній вартості при новій емісії мають акціонери компанії.

12. Загальна сума емісії акцій: 10 000 000 000 (десять мільярдів) карбованців.

13. Кількість, номінальна вартість і сума емісії акцій: 1 000 000 (один мільйон) простих іменних акцій номінальною вартістю 10 000 (десять тисяч) карбованців.

Число, серія та порядкові номери акцій:

— акції випускаються однією серією: III-А на повну суму оголошеної емісії, порядкові номери №№ 000 001 — 1 000 000.

Номінальна вартість однієї акції: 10 000 (десять тисяч) крб.

14. Місце, день початку продажу акцій:

Україна, м. Львів, вул. Замарстинівська, 85, тел/факс: 52-50-84.

Початок продажу: 15.02.95 року.

Кінець продажу: 15.08.95 року.

15. Запланований курс акцій:

— запланований курс акцій компанії третього випуску 100 % від їх номінальної вартості.

16. Дії, що проводяться в разі перевищення або недосягнення рівня передплати:

— в разі перевищення — засновники можуть відхилити зайву передплату. Відмова у передплаті проводиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку. У разі, якщо засновники не відхиляють зайву передплату, рішення про прийняття чи відмову зайвої передплати приймають загальні збори. При прийнятті рішення про прийняття зайвої передплати — статутний фонд відповідно збільшується.

— в разі недосягнення рівня передплати — статутний фонд зменшується.

17. Місце виплати дивідендів:

Україна, м. Львів, вул. Замарстинівська, 85, тел/факс: 52-50-84.

Строки виплати дивідендів: три місяці після проведення підсумків фінансово-господарської діяльності за рік за місцем знаходження компанії.

IV. Перелік і результати попередніх емісій

18. Дані про розміщення раніш випущених в обіг цінних паперів:

1 емісія:

Згідно з рішенням зборів засновників Народної Інвестиційної Компанії «Приватизація» від 5 жовтня 1993 р. була оголошена відкрита передплата на акції товариства.

Загальна сума емісії 500 000 000 (п'ятсот мільйонів) карбованців.

Номінальна вартість акцій 10 000 (десять тисяч) крб.

Кількість акцій — 50 000 (п'ятдесят тисяч) штук.

Початок передплати: 1 грудня 1993 року.

Закінчення передплати: 20 січня 1994 року.

Реєстраційний номер свідоцтва про реєстрацію випуску цінних паперів № 74/1/94.

Свідоцтво видане 25 лютого 1994 року.

2 емісія:

Згідно з рішенням зборів засновників Народної Інвестиційної Компанії «Приватизація» від 20 січня 1994 р. була оголошена відкрита передплата на акції товариства.

Загальна сума 10 000 000 000 (десять мільярдів) карбованців.

Номінальна вартість акцій 10 000 (десять тисяч) крб.

Кількість акцій — 1 000 000 (один мільйон) штук.

Початок передплати: 7 березня 1994 р.

Закінчення передплати: 7 серпня 1994 р.

Реєстраційний номер свідоцтва про реєстрацію випуску цінних паперів № 542/1/94.

Свідоцтво видане 28 грудня 1994 року.

V. Фактори ризику в діловій діяльності емітента

Погіршення загальної економічної ситуації в Україні.

Швидко зростаючі темпи інфляції.

Неефективність і непослідовність заходів щодо роздержавлення, приватизації і проведення економічних реформ урядом України.

VI. Організація розміщення акцій

Передплата на акції третьої емісії АТ НІК «Приватизація» проводиться за адресою: 290058, м. Львів, вул. Замарстинівська, 85. Телефон (0322) 52-50-84.

Информация о выпуске акций второй эмиссии

ОАО «Инвестиционно-финансовой корпорации «Арсенал»

1. ОАО «ИФК «Арсенал» зарегистрировано 17 июня 1994 г.

2. Местонахождение общества: 330002, г. Запорожье, пр. Ленина, 77.

3. Предметом деятельности являются финансовые операции, операции с недвижимостью.

4. Органами управления являются общее собрание, наблюдательный совет, правление.

5. На момент принятия решения о выпуске акций уставный фонд общества составляет 100 000 000 (сто миллионов) крб. и оплачен полностью.

6. Решением общего собрания протокол № 1 от 25.09.1994 г. принято решение об увеличении уставного фонда до 20000000000 (двадцать миллиардов) крб.

7. Второй выпуск акций на сумму 19900000000 (девятнадцать миллиардов девятьсот миллионов) крб. состоит из 199000 (сто девяносто девять тысяч) простых именных акций серии А-II номинальной стоимостью 100000 (сто тысяч) крб. каждая.

8. После оплаты 100% стоимости акций владельцу выдается свидетельство о владении акциями.

9. Начало продажи акций — 25.10.1994 г.

10. Окончание продажи акций — 25.04.1995 г.

11. Продажа акций осуществляется по адресу: 330001, г. Запорожье, ул. Тюленина, д. 13. Тел: (0612) 32-20-13. Fax: 32-22-42.

12. Одна акция дает один голос. Право голоса дает пакет из ста акций.

13. Размер дивидендов утверждается общим собранием акционеров и выплачивается один раз в год до 31 марта года, что следует за отчетным.

14. Возможные формы риска: кардинальные изменения законодательства относительно АО и налоговой политики.

Роменська торгова база «Укрторгбудматеріали» має великі торговельні площі, вантажно-розвантажувальні механізми та складські приміщення з прирейковими залізничними коліями в м. Ромни Сумської області, і пропонує співробітництво виробникам товарів легкої, харчової, лісової, хімічної та іншої промисловості;

— приймає на реалізацію під низьку торговельну націнку товари народного споживання (за реалізовану продукцію гарантуємо термінове повернення коштів) ;

— проводить за заявками працівників підприємств та установ виїзну торгівлю за пільговими цінами;

— пропонує розрахунки на бартерній основі;

— приймає заявки на поставку оборотної дерев'яної та картонної тари.

Адреса: м.Ромни Сумської області, вул. Дудіна,8, код 05448, факс 2-32-92, телефон 2-13-14.

Станкостроительная фирма «Станколес» производит и реализует:

— станок комбинированный универсальный деревообрабатывающий;
— токарную приставку к станку деревообрабатывающему;
— ленточно-шлифовальный станок ЛШС-2500;
— патроны сверлильные трехкулачковые с ключом 16-В16;
— пилы дисковые отрезные по дереву ∅ 270 мм;
— пилы рамные плоские L = 1250 мм;
— металлорежущий инструмент в ассортименте;
— столярные изделия по заказу;
— петли оконные, дверные 110.100.75.60.40, завертки врезные;
— шурупы;
— лампочки автомобильные А12В:5W:4W;1,5W;
— ключи гаечные рожковые.

Возможна транспортировка железнодорожным контейнером.

Форма оплаты: предоплата.
Адрес: 253121, г. Киев, ул. Горловская, 226/228.
Тел./факс (044) 556-72-54.

ВСЕ, ОТ ШУРУПА ДО СВЕТИЛЬНИКА, — ИЗ «ЭЛЬДОРАДО»

Для тех, кто выполняет работы по строительству, ремонту и отделке объектов, мы обеспечим комплексные поставки электротехнического, осветительного, отопительного и сантехнического оборудования, мини-электростанций, отделочных и строительных материалов из Германии по Вашему предварительному заказу.

Сегодня вы оплачиваете свой заказ в карбованцах, а в течение установленного Вами времени обеспечиваете себя валютным товаром, независимо от инфляции, точно в срок.

+ **Вы экономите время и средства**
+ **Вы получаете весь необходимый материал в одном месте**
+ **Вы защищены от инфляции**
+ **Для Вас индивидуально устанавливается система скидок.**

Для тех, кто хочет быстро и качественно оформить свой офис или квартиру, фирма «Эльдорадо» выполнит все работы из собственных материалов.

Для заключения контрактов мы ждем Вас на выставке-продаже в салоне-магазине «Эльдорадо» по адресу : г. Харьков, центр, ул. Чубаря, 10/12. Тел.: 47-12-19, 47-15-98.

«Вітаємо акціонерів «ГРАДОБАНКУ» з успішним завершенням фінансового року, вагомим досягненням в якому стало формування статутного фонду банку 20 мільйонів доларів США. Дякую за співпрацю з нами. Сподіваюсь, що наше співробітництво стане внеском у справу економічного реформування України».

Президент АТ «ГРАДОБАНК»
В. Жердицький.

Правління Акціонерного товариства «ГРАДОБАНК» повідомляє про скликання загальних Зборів акціонерів за підсумками діяльності у 1994 році

Порядок денний:
1. Звіт Правління про результати діяльності банку в 1994 році та план роботи на 1995 рік.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії.
3. Затвердження річних звітів Правління та ревізійної комісії, розподілу прибутку та розміру дивідендів за результатами діяльності у 1994 році.
4. Інформація про результати IV випуску акцій «ГРАДОБАНКУ» та реєстрацію статутного фонду 20 мільйонів доларів США.
5. Різне.
Збори відбудуться 17 лютого 1995 року в м. Києві.
Про час та адресу проведення зборів буде повідомлено додатково.

Северодонецкое торгово-заготовительное предприятие «НИВА»
реализует крахмал картофельный.
Луганская обл., г. Северодонецк.
Телефоны: 4-25-08, 4-25-10.

До уваги акціонерів АТ "РАЗНОЕКСПОРТ-Інвест"!

Правління акціонерного товариства прийняло рішення про проведення Загальних зборів акціонерів 22 лютого 1995 року у місті Харкові. Збори відбудуться у приміщенні Ділового та культурного центру (колишнього Будинку політосвіти) за адресою: м. Харків, пр. Леніна, 75. Початок зборів о 15.00. Початок реєстрації акціонерів о 13.30.

Порядок денний:
1. Звіт Правління про результати діяльності акціонерного товариства за 1994 рік та завдання на 1995 рік.
2. Розгляд та затвердження розподілу прибутку (дивідендів) за 1994 рік.
3. Вибори керівних органів.
4. Різне.

Правління Акціонерного товариства "Разноекспорт-Інвест".

Производитель мини-хлебопекарен класса «ДОКА»
предлагает комплекты мощностью 300, 600, 900 кг хлеба в смену.
Тел. в Харькове (0572) 149-146, 227-572.

АО Черниговский РМК
имеет в наличии, а также может по предварительному заказу поставить для предприятий общественного питания, пищеблоков и др. следующее оборудование:
1. Электроплита ПЭСМ-4ШБ (4-конфорочная, с духовым шкафом).
2. Пекарский шкаф 2-секционный,
цена — договорная.
Самовывоз со склада в Чернигове.
Тел./факс — 7-71-66.
Тел. 7-45-34, 7-45-57.

'95 **КОТИРОВКИ ВЕКСЕЛЕЙ НА 19.01.95 В КБ "ПРИВАТБАНК"** '95

ВЕКСЕЛЕДАТЕЛЬ	Покупка векселей (в % к номиналу)	Продажа векселей (в % к номиналу)
Авдеевский коксохим. з-д	66,8	
Алчевский металлург. к-т	67,0	
Днепровский металлург. к-т	67,6	
Ингулецкий ГОК	67,1	
Коксохим. з-д им. Калинина		78,1
Металлург. к-т им. Петровского		77,9
Металлург. к-т г. Енакиево	67,4	
Никопольский з-д ферросплавов	67,8	
Новокриворожский ГОК	67,7	
Орджоникидзевский ГОК	67,2	
ПО «Павлоградуголь»		76,5
Южный ГОК	67,2	

в Днепропетровске: (0562) 79-05-95, 79-05-96, 79-05-97, 79-00-00, 47-70-52.
в Киеве: (044) 227-54-22

'95 '95

Cola
Tropical
Tonic
Lemon
Orange
Gassosa

PRESTIGE
НАТУРАЛЬНІ НАПОЇ
Тел. (044) 294-42-18
294-41-18
ВІДЧУТТЯ НОВОГО

Державний експортно-імпортний банк України
розгляне пропозиції комерційних банків щодо продажу, прийняття на баланс службових приміщень, придатних для організації регіональних відділень у містах Вінниця, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Луцьк, Суми, Черкаси, Чернігів, Тернопіль, Хмельницький.
З пропозиціями звертатись: м. Київ,
тел.: (044) 226-33-63, 226-33-83, факс 229-80-82.

Дашавське заводоуправління будівельних матеріалів

виготовляє та реалізує:

— плитку облицювальну різних кольорів розміром 150х150 мм;
— плитку декоративну;
— плитку «місячна поверхня»;
— плитку метлахську (для підлоги);
— черепицю.

Якість гарантуємо

Просимо звертатися за адресою: Львівська область, Стрийський район, смт. Дашава,
«Дашавське заводоуправління будівельних матеріалів», телефон 5-24-69.

Концерн «Укрпроминвест» реализует

со складов в городе Киеве:
перец черный горошек, душистый перец, гвоздику, мускатный орех, корицу, кардамон, перец черный молотый (25 г).

Тел.: (044) 264-87-09, 264-87-19.

Предприятие реализует

насосы и запасные части производства Бобруйского машиностроительного завода со склада в г. Белая Церковь, автомобили марки ГАЗ-САЗ-4509 (самосвал, дизель).

Возможен бартер.

Справки по телефонам: (04463) факс/тел.: 5-16-05; тел.: 5-11-77, 5-72-78.

Іван ВАЛЬКО, професор, доктор філософських наук

«Я з вами був і буду кожну мить...»

... Понад три десятиліття тому, в 1964 році, над сивими дніпровськими кручами, у парках і скверах Києва, від ранку до пізньої ночі лунали мелодії пісень. Відбувався Всеукраїнський фестиваль самодіяльного мистецтва. Високе журі виявило цікаву статистику: з 31 кращих колективів 28 виконували пісні Ігоря Шамо. Багато літ столиця України починає день і засинає під мелодії його пісні на слова Дмитра Луценка «Як тебе не любити, Києве мій».

... Кожна земля народжує свої, властиві їй таланти. В генетичний код людей кожної землі закладаються випромінювані лише цією геоструктурою характерні особливості, риси, незалежно від того, до якої національності за походженням належить ця людина.

Ігор Шамо, якому цього року сповнилося б 70, був за горезвісною п'ятою графою єврей. І батько Наум Михайлович і мати Марія Ісаївна, природно, також євреї. Але ці люди жили на українській землі й любили її, як і українців, як всі розумні люди інших національностей, для яких, кажучи словами пісні Ігоря Наумовича, «дорогими... стали схили Дніпра».

Коли за життя композитора його гостинну квартиру заповнювали люди творчої української еліти, ніхто ніколи не замислювався над, скажімо так, складовими великої рідні. Хіба не яскравим підтвердженням інтернаціонального менталітету українства можуть бути такі рядки, написані після смерті композитора відомим (нині уже також покійним) поетом Дмитром Луценком на подарованій дочці Ігоря Шамо Тамарі збірці віршів:

«Дорогій, рідній Тамарочці... Батько твій, Тамарочко, був для мене не тільки творчим побратимом, а й глибоко рідною людиною». Таке ж міг би написати і один з найкращих його друзів Георгій Майборода.

... Ігор Шамо, якому належить понад 300 пісень, багато з яких вважають народними, був композитором-універсалом. Він писав і симфонічні та вокально-симфонічні, камерно-інструментальні та камерно-вокальні, хорові твори, музику до багатьох фільмів, до театральних спектаклів.

Коли я йшов на квартиру Шамо відвідати по роботі Тамару Ігорівну, над Києвом лунала мелодія, відома усьому світові. А я, дивлячись на стіну будинку, подумав, чому ж досі (уже 12 років, як помер композитор) тут немає меморіальної дошки? Над Києвом, у повітрі є. А тут немає...

Що мені вдалось з'ясувати? Спілка композиторів, яка, як і всі організації, збідніла і киває на єврейську громаду, яка, мовляв, багатша. А дехто в общині вважає, що він же був український композитор. І нібито мають рацію і ті, й ті.

То, може, Київрада зробила б потрібне діло до 70-річчя композитора, що минає 21 лютого. Адже під його чудову мелодію працюють люди в цьому авторитетному столичному органі.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

«Мені подобалася музика, їй — збиті вершки»

У кадрі й за кадром

Останній місяць у Національній опері був періодом суцільних переживань. Валідолу за щокою. Одразу дві прем'єри. «Лоенгрін» Вагнера — з німецьким режисером, німецькою сценографією, німецькою мовою і частково на німецькі кошти — поглинув увесь театральний час і простір. А паралельно готувалася програма одноактних балетів з елементами модерну на музику Стравинського, Шостаковича, Штрауса, Чайковського, Равеля і Рота. Тут треба було мати особливі стосунки з простором і часом. Основний балет програми «Поцілунок феї» на музику Стравинського створювався у героїчно короткий термін — за три тижні. Скільки над цим балетом працювали колись Баланчин чи Бежар, достеменно з'ясувати не вдалось. Чи дали їм сцену за два дні до прем'єри, чи, може, все-таки раніше, — теж. Ескізи костюмів і декорацій для київського театру зробив По. Дегл (Канада). Безплатно, чого взагалі не буває. Особисто для свого друга Олексія Ратманського. Як різдвяний подарунок.

Соліст балету Національної опери України й Королівського Вінніпезького театру заслужений артист України Олексій Ратманський уперше заявив про себе як про непересічного балетмейстера на I Міжнародному конкурсі балету імені Сержа Лифаря. На конкурсі Ратманський і одружився. Міжнародне журі на чолі з Григоровичем на це не зважило й до номеру "Збиті вершки" на музику Штрауса поставилося безтрепетно, хоч зал і плакав від сміху. Кулуарами гуляли патріарші думки про недостатнє опанування традицій. Однак метри думали про своє, а постановник — про своє. «Вершки» були навіяні постановнику дружиною Тетяною: «Мені дуже подобалася музика — я завжди йду від музики, а їй подобалися збиті вершки. Крім того, мені хотілося вивести її на сцену в матросочці».

А «Романтичний дует» Ратманського на музику Ніно Рота, хоч і створювався в авральному порядку, отримав другу премію. Першу, мабуть, через "Збиті вершки", не дали нікому. Третю премію і диплом отримали теж київські хореографи — Рубіна й Швидкой. Стало зрозуміло, що в Києві нарешті зазвучала нова хореографічна мова, цілком позбавлена комплексів провінційності.

— Ми звикли мислити другим сортом, — сказав директор Національної опери Анатолій Мокренко. — Замість того, щоб ризикувати, запрошували постановників з Москви чи Ленінграда. До речі, Юрій Григорович хоче поставити в нас спектакль. І Клод Бессі з «Гранд-опера» теж. Але треба виховувати й свої кадри.

Ратманський отримав особистий протекторат Мокренка й беззастережну підтримку балетної трупи, яка трохи знудилася на класиці. А вночі йому, мабуть, снився Вагнер.

Відбулися попередні розмови в керівників театру й з Сергієм Швидким.

— Він сподобався мені якоюсь первісністю. До речі, саме в його «Кармен» наша Філіп'єва на конкурсі «Майя» здобула першу премію. Подивимося, як він мислить, яка в нього лексика, який напрям.

Можна ризикнути спрогнозувати, що Ратманський готовий осучаснювати традиції і при цьому його цікавитиме не лише балет, а театр як такий — з усіма його надбаннями. А Швидкой творитиме стихію танцю, дрімучу й авангардову одночасно, але чи приваблять його великі форми — покаже час.

Василь БАБУХ, «Голос України»

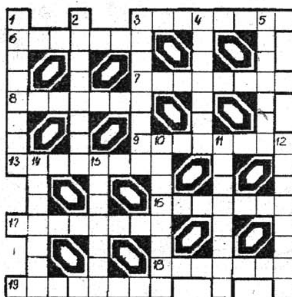
Гриби-підсніжники

У жителя села Мілієве Вижницького району Чернівецької області Петра Миколайовича Антощука завжди на новорічному чи різдвяному столі парують суперсмачні страви із свіжих грибів. У чоловіка нема власної теплиці для їх вирощування, він збирає оті делікатеси на засніжених лісових вирубках. Місцеві жителі називають їх грибами-підсніжниками, насправді ж це різновид пізніх опеньок, що не бояться грудневих заметілей.

Петро Миколайович стверджує, що під різдвяну чарку грибні страви йдуть з підвищеним апетитом. Отже, його родина в ці дні ходить і виколупує з-під снігу коричневобокі грибочки на тонких ніжках.

Чернівецька область.

КРОСВОРД

По горизонталі: 3. Драма Евріпіда. 6. Мандрівні актори, співаки-оповідачі в деяких країнах Європи. 7. Село, розташоване неподалік від Києва. 8. Український письменник, церковний і культурний діяч. 9. Видатний український історик, професор Київського університету, УВУ, згодом Гарвардського університету, президент Української Вільної Академії наук у США. 13. Давньогрецький скульптор, один з творців групи Лаокоона. 16. Голландський гравер XVII століття, автор портрета Богдана Хмельницького. 17. Український вчений, який у своїй статті в часопи «Основа» в 1861 році заклав першопочатки української хімічної термінології. 18. Фахівець з вищою технічною освітою. 19. Видатний український письменник у ФРН.

По вертикалі: 1. Ризикований захід, розрахований на випадковий успіх. 2. Картина Панаса Заливахи. 3. Місто поблизу Києва, з якого в 1155 році Андрій Боголюбський викрав чудотворну ікону, відому нині як «Владимирська». 4. Видатний український колекціонер-меценат, на базі колекції якого засновано київські мистецькі музеї. 5. Народ тюркського походження, відомий у нас як половці. 10. Давньоруський каліграф XI ст., диякон, який переписав із староболгарського оригіналу Остромирове євангеліє. 11. Верхня палуба цивільних суден, де розміщено штурманську і рульову рубки. 12. Введене видатним українським ученим Володимиром Вернадським поняття для означення оболонки земної кулі, де відбувається взаємодія природи й людського суспільства. 14. Найвища вершина Українських Карпат. 15. Взаємне прилипання двох різнорідних твердих тіл при їхньому контакті.

Відповіді до кросворда, надрукованого 14 січня

1. Василь. 2. Басоля. 3. Борода. 4. Копита. 5. Коляда. 6. Гоголь. 7. Решето. 8. Меляса. 9. Воланд. 10. Комета. 11. Мудрак. 12. Купало. 13. Кварта. 14. Свирид. 15. Вечеря. 16. Петрик. 17. Солоха. 18. Богема.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 509173.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311013.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України». Віддруковано на папері «Зовнішспецпостач-інвест ЛТД» (тел.441-84-50).